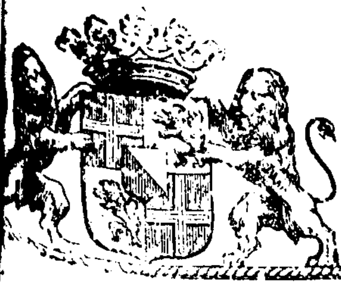
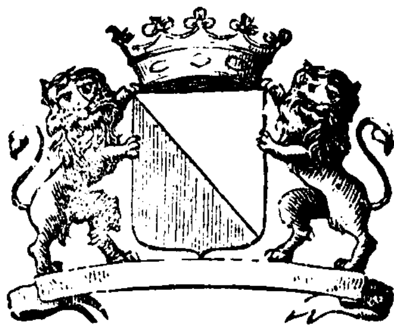
A. 1858. N°. 185.

ZATURDAG 7 AUGUSTUS.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

BEKENDMAKING.

De Burgemeester der stad Utrecht brengt ter kennis der ingezetenen, dat de door den Heer Commissaris des Konings in de provincie Utrecht executoir verklaarde Kohieren voor de belasting op het personeel voor de wijken B en M als ook het Kohier van het patentregt voor de wijk I, dienst 1858/59 aan de heeren Ontvangers der Directe Belastingen, Eerste en Tweede Afdeeling, Kantoor houdende voor de eerste Afdeeling aan het St. Pieterskerkhof, en voor de tweede Afdeeling m de het St. Pieterskerkhof, zijn ter hand gesteld, aan ieder verpligt is zijnen aanslag, op den bij de wet bepaalden voet, te voldoen.

Gedaan en op de gewone plaatsen aangeplakt te Utrecht den 5. Augustus 1858.

De Burgemeester voornoemd,
W. R. BOER, Weth.

UTRECHT 7 Augustus.

De feesten te Cherburg, waarvan men hierachter enige mededeelingen zal vinden, zijn reeds geëindigd, maar de bladen zijn er alle vol van. Het gunstigste weder bekroont de festiviteiten; men herinnert hierbij, dat koningin *Victoria* bij al hare uitstapjes goed weder heeft, en dat keizer *Napoleon* alleen daarom de Britsche vorstin had moeten uitnoodigen, om zeker te wezen goed weder te zullen treffen. — De toevloed van vreemdelingen, vooral van Engelschen, moet enorm zijn, al moge het niet waar wezen, toch geschreven staat, dat 800 vaartuigen naar Cherburg zijn gestevend. De meeste Parlementsleden, de eerste staatslieden van Engeland hebben zich scheep begeven en zeer vele lords zijn met hunne eigene jagten naar de Fransche kust. Het gezigt op die masten-massa moet van de hoogten bij Cherburg grootsch zijn geweest.

Terwijl keizer *Napoleon* met koningin *Victoria* te Cherburg feest vierden, haalt een Parijsch korrespondent het verhaal op, dat door zeer toevallige omstandigheden een afschrift te Brussel aanwezig is van eene eigenhandig door *Napoleon III* geschreven proklamatie, waarbij hij de aanhechting van België aan Frankrijk geheel eenvoudig aan beide rijken en aan Europa zou bekend maken. Bij gelegenheid der verwikkelingen tusschen het Fransch bestuur en de *Indépendance*, zou dat blad het afschrift bijna hebben openbaar gemaakt, en de ijver, waarmede de Belgiesche regering, gesteund door koning *Leopold*, de verbetering der versterking van Antwerpen heeft getracht te doen goedkeuren door de Kamer der Afgevaardigden, zou zijn grooten grond vinden in de bekendheid te Brussel met die Napoleontiesche proklamatie. Dit verhaal is zeer zeker overdreven, maar de omstandigheid, dat men er mede voor den dag komt doet toch zien, dat men de welwillende betuigingen van den Franschen keizer nog maar niet zoo gaaf aanneemt; trouwens de regeringsvoordragt wegens de versterking van Antwerpen leverde het bewijs, dat het kabinet zelfs den toestand niet geheel zonder gevaren acht, en althans door onvoorziene gebeurtenissen niet wilde overrompeld worden. Sinds weder een *Napoleon* te Parijs op den troon zetelt is men de behoefte tot bescherming der nationaliteit gaan gevoelen; daarom ook vooral is de stemming der Belgiesche kamer verwonderlijk. — Welligt zullen echter nu eenige leden het initiatief gaan nemen van een nieuw voorstel, want eene betere verdedigingslijn voor België is bijna door allen noodzakelijk geacht.

Van de onlusten te Gaza hebben we reeds gewaagd; in Egypte vreesde men ook voor oproerige bewegingen; maar de Onderkoning heeft doen bekend maken, dat de minste aanranding ten strengste zou gestraft worden. De Bairam-feesten zijn dan ook zonder eenige rustverstoring afgeloopen, en men berigt, dat de Onderkoning zelfs aan den Turkschen kommissaris *Ismaël Pacha* troepen zal medegeven, om te Djedda met kracht zijn gezag bij de kastijding der fanatieke rebellen te kunnen handhaven.

Dat het welslagen van eene der grootste wonderen, die de nijverheid in onze eeuw doet zien, zoowel in Engeland als in N. Amerika groote vreugde heeft gewekt, is duidelijk. De telegrafische verbinding over den Atlantieschen Oceaan heeft op de aandeelen van de *Atlantic Telegraph Company* allergunstigst gewerkt. Ze zijn dadelijk van *f* 24 à 3600, tot *f* 10 à 12000 geklommen, dus ruim 4 maal in waarde toegenomen in één dag!

— Z. M. heeft benoemd: tot offic. van gezondh. 3. kl. bij het leger hier te lande, alsmede bij dat van Oost Indië, de kweekelingen der kweekschool voor militaire geneeskundigen te Utrecht, welke hunnen kursus aan die inrigting hebben volbragt. De namen hebben wij reeds vroeger gemeld.

:— Z. M. de Koning wordt voor het einde dezer maand van Wiesbaden te 's Hage terug verwacht.

(We behoeven naauwelijks te zeggen, dat de geruchten van een troonsafstand van onzen geëerbiedigden koning ook door deze tijding van HD. terugkomst worden gelogenstraft. Het is echter onbegrijpelijk, hoe het bovengenoemde zonderbare gerucht zoo algemeen verspreid is; niet alleen onderscheidene Duitsche, maar ook een paar Fransche bladen, waaronder half-officiële organen, hadden het medegedeeld!)

— Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden wordt in de volgende week in de residentie terug verwacht.

:— Uit 's Hage schrijft men ons van gister:

„H. M. de koningin heeft heden op het Huis ten Bosch in een bijzonder gehoor ontvangen den graaf *Sievers*, 1. sekretaris bij het Russiesche gezantschap alhier, die aan H. M heeft voorgesteld den Russieschen generaal *Muravieff*, adjudant-gen. des Czaars. Ook bij Z. K. H. prins *Frederik* der Nederlanden is de overwinnaar van Kars ten gehoore toegelaten. Morgen vertrekt de gen. naar Soestdijk, om bij H. M. de koningin-moeder zijne opwachting te maken. Hij zal worden vergezeld door den graaf *Sievers* en den prins *Lobanoff de Rostoff*.

„De luit.-generaal in Oostenrijksche dienst graaf *von Thun Hohenstein*, vergezeld door twee adjudanten, is heden in de hofstad aangekomen en aan het hôtel de l'Europe afgestapt. Kort daarop hebben de minister van Oorlog, generaal-majoor *van Meurs*, en zijn adjudant, bij den generaal een bezoek afgelegd.

„In de residentie zijn nog aangekomen de generaal *von Westerhausen*, de kapitein adjudant *Pabst* en de kapt. *van Reinck*, allen in dienst van Z. D. H. den keurvorst van Hessen Darmstadt. Heden morgen hebben deze heeren, leden der kommissie uit den Duitschen Bond, die het dragonder regement te Deventer heeft geinspekteerd, bij den Minister van Oorlog, generaal-majoor *van Meurs*, en bij den prov. komm. mil. goev. dezer hofstad, generaal majoor *Duycker*, hunne opwachting gemaakt.

— In de *Amst. Ct.* leest men, dat nog in deze maand te Brussel de onderhandelingen met de Belgiesche regering over de kwestie der irrigatie van het Maaswater zullen worden hervat; — en dat reeds morgen van Rotterdam naar de Kaap de Goede Hoop zal vertrekken de Henriëtte, aan boord van welken bodem 112 kinderen, benevens eenige volwassenen, te zamen 160 à 170 passagiers, zich hebben ingescheept, om zich ten koste van de bekende ijverige kommissie naar Zuid-Afrika te begeven."

*— Uit Hellevoetsluis schrijft men ons van gister: „Zoo even is alhier ter reede gearriveerd Z M. brik Venus, komende uit de West Indiën, laatstelijk van Paramaribo.

„Het état mayor van dien bodem is als volgt: Kapt. t. z. kommand. *R. van Voss*, luit. t/z. 1e kl. 1e offic. *W. Enslie*, luit. t z. 2e kl. *J. Steeling*, *G. W. C. Voordum* en *J. von Schmidt auf Altenstadt*; offic. van gez. 2e kl. *J. G. Steker* en offic. van administr. 3e kl. *P. A. le Mahieu*.

— Luidens een bij het departement van marine ontvangen telegram, is Zr. Ms. fregat met stoomvermogen Evertsen, onder bevel van den kapt. ter zee *J. May*, in den morgen van den 5den dezer in goeden staat te Plymouth aangekomen.

*— Uit Benschop schrijft men van den 16. Aug.: Onze geachte burgemeester *J. L. van Rama* had gister het zeldzame voorregt zijne *veertigjarige ambtsvervulling* in deze gemeente te mogen vieren. Hartelijk en ongeveinsd was aller deelneming in het feest van den dag. Sprekende blijken werden daarvan gegeven; niet slechts bijzondere vrienden en betrekkingen, maar geheel de gemeente van Benschop vierde feest, en legde hare hoogachting voor den waardigen man op onderscheidene wijzen aan den dag. Zoo werd hem, onder meer, namens Benschops ingezetenen, waartoe *allen* eenparig hadden bijgedragen, een kostbaar smaakvol geschenk, bestaande in eene keurig bewerkte mahoniehouten kanapé en twaalf dergelijke stoelen aangeboden; zoo begroetten de kinderen der school, onder de leiding van onzen onderwijzer, den Burgervader welluidend voor zijne woning in lieve, hartelijke verzen, tweestemmig door hen aangeheven. En toch, bij zooveel blijdschaps- en dankstof, diepe weemoed lag op het gelaat van ons toegejuichd feestvierend Hoofd, zijner naastbestaanden en vrienden die zich onwillekeurig aan allen mededeelde! Kon het anders? Een zijner zonen lag gevaarlijk krank, de ongunstigste verschijnselen openbaarden zich herhaaldelijk, dien dag bijzonder. God spare den geliefden braven jongeling voor zijne waardige ouders. God spare en sterke zijnen hooggeschatten vader voor alle zijne vrienden, betrekkingen en gemeenten, voor Benschop in het bijzonder. Hij geve hem nog vele jaren aller belangen zoo getrouw en welwillend te behartigen, als hij nu veertig jaren lang met lust en inspanning doen mogt!

— Eergister werd alhier in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen de jaarlijksche algemeene vergadering der Gustaaf-Adolf Vereeniging gehouden. Aan verschillende gemeenten in 't vaderland, in Pruissen, Frankrijk en Oostenrijk werden tegemoetkomingen verleend. — De behoeften van het Protestantisme in Hongarije werden ter vergadering zelve in het licht gesteld door een Hongaar, die daar juist tegenwoordig was, dr. *Ferenzy*, uit Serosk-Tatak, wien men *f* 300,— mogt toezeggen voor een voorbereidings-instituut voor predikanten.

*— Uit Bergen op Zoom schrijft men van den 5 Aug., dat men ook aldaar druk bezig is met het leggen van gaspijpen, dewijl de gasverlichting in Oktober zal worden ingevoerd. De pijpen zijn dan ook reeds bijna door de gansche stad gelegd.

— Te Katwijk aan den Rijn, ongeveer vijf minuten ten westen van de kom des dorps, is onlangs in het duin eene merkwaardige ontdekking van oudheden gedaan. In de zanderij van mevr. de wed. *Westerbaan*, waar men bezig is een duinkanaal (dat met den Rijn in verband gebragt is) te verlengen, ontdekte men, ter diepte van 8 el onder het hoogste duin en over eene uitgestrektheid van p. m. 100 el lengte en 10 el breedte, onderscheidene tufsteenen, hier en daar verspreid, doch te zamen eenige tonnen bedragende, voorts dierenbeenderen, omstreeks drie mud, twee houten putten, de eene vierkant, de andere rond en uit eene ton bestaande, fragmenten van gebakken tegels, van slijp- en andere bewerkte steenen, doorboorde schijven van aardewerk, potscherven van onderscheiden vorm en versiering, een pin en eene fragmentarische kam van been, een ijzeren mesje en vischhaak enz. Door de belangstellende tusschenkomst van den heer *Roest van Limburg*, administrateur van de goederen van mevr. *Westerbaan*, en de welwillende zorg van den heer *Zuiderduin* te Katwijk, zijn deze voorwerpen meerendeels bewaard gebleven; de konservateur bij het archaeologisch kabinet te Leyden, dr. *Janssens*, die reeds ter plaatse de vereischte onderzoekingen bewerkstelligde, en ook de voornaamste voorwerpen voor de rijksverzameling verwerven mogt, houdt zich met een nader onderzoek en beschrijving der ontdekking onledig, en is voor 's hands van oordeel, dat deze overblijfsels afstammen deels van Romeinsche, deels van latere bewoners uit het Merowingisch en Karlowingisch tijdperk, dus afkomstig uit de eerste eeuwen tot aan de negende van onze jaartelling, en hij vertrouwt dat bij de voortgezette opgravingen nog meer ontdekt zal worden.

— Het prov. geregtshof van Z.-Holland heeft gister uitspraak gedaan in de eergister behandelde zaak van *van Vliet* en *van Appel*. Het hof heeft hen beide schuldig verklaard aan het plegen van gewelddadigheden enz. jegens een bewaarder in het huis van militaire detentie te Leyden en hen veroordeeld, den eerste tot 6 en den tweede tot 5 jaren tuchthuisstraf.

— Eergister morgen is door de arrondissements-regtbank te Zwolle, o. a. uitspraak gedaan in zake van den persoon uit Hasselt, die gepasseerde week teregt stond, omdat hij een jongen aan een varkenschot had gebonden, welk feit door het o. m. was gekwalificeerd wederregtelijke gevangenhouding en waarvoor eene gevangenisstraf van twee jaren was gerekwireerd. De regtbank heeft den beklaagde schuldig verklaard aan het hem bij akte van dagvaarding ten laste gelegde, doch ten aanzien van de toepassing der straf, de zienswijze van het o. m. niet deelende, hem veroordeeld tot eene gevangenisstraf van slechts acht dagen.

— Men meldt uit Franeker het volgende: Dat men aldaar op het gebied der werktuigkunde niet stil staat, blijkt uit den dezer dagen door den heer *S. W. Jansen*, horologiemaker, aldaar, uitgevonden regulateur van eene geheel nieuwe konstruktie, waardoor in den gang van pendule, slag en speeluurwerken eene belangrijke verbetering zal kunnen worden aangebragt. Dit schijnbaar nietige, doch zeer kunstig uitgedachte werktuig, dat zonder bezwaar en met betrekkelijk geringe kosten op genoemde uurwerken kan worden toegepast, beheerscht volkomen derzelver gang, zoo zelfs, dat bij eene proef met vijf maal verdubbeld gewigt, waardoor bij gewone uurwerken eene versnelling van 40 tot 160 slagen per minuut veroorzaakt zou worden, met de toepassing van het werktuig geene de minste versnelling werd waargenomen. (*H.*)

— Het vierde nationale zangersfeest te Arnhem wordt met gelukkig weder begunstigd; gister was het getal zangers en belangstellenden, dat van verschillende kanten aankwam, vrij groot; aan het Rijnspoorwegstation had ten 2 ure de ontvangst plaats door het feestkomitee, en des avonds 7 ure begon de eerste repetitie. Men verwacht, dat het feest bij voortdurend goed weder regt gunstig zal loopen.

— Ll. Donderdag avond hebben wij een buitengewoon koncert in *Tivoli* bijgewoond, gegeven door 4 Duitsche zangers, twee dames en twee heeren, met orchest onder leiding van den heer *Muller*. Dit laatste het veel te wenschen over; vooral bij het akkompagnement der zangers. De Duitsche artisten daarentegen, hebben in vele deelen zeer voldaan. Het duet der beide dames *Fesca* en *Friedemann*, uit het Stabat Mater van *Rossini*, deed veel genoegen, en werd met gevoel en takt voorgedragen. Ook de beide heeren, de heer *Massen* stond hier reeds gunstig bekend, kweten zich goed van hun taak; hunne stemmen en wijze van zingen zijn beide prijzenswaard. Beminnaren der toonkunst kunnen wij zeer aanraden het koncert te Dennenoord, heden Zaturdag te geven, te gaan bijwonen; zij zullen er een aangename zomeravond kunnen doorbrengen. Dingsdag avond geven zij echter hier in 't park *Tivoli* eene tweede *Soirée musicale*. De entreeprijzen zijn voor dien avond op de helft teruggebragt; de koncertgevers hopen nu op een groot publiek, dat hen daardoor een verdiend bewijs van welwillendheid zal geven, terwijl zij er op den soiréeavond zelve door zullen opgewekt worden dubbel hun best te doen.

— Gister is te Dordrecht door Burg. en Weth. dier gemeente, onder de leiding van den Gemeente-Opzigter *W. van Wijngaarden Tzn.*, in het openbaar voor den tijd van 12 jaren, bij opbod en afslag verpacht, de zalmvisscherij in de rivier de Merwede. Deze visscherij, die voor de laatste 10 jaren in huur is geweest bij *Jacob Kooijman*, aldaar, voor *f* 180 62½ 's jaars, heeft thans in trekgeld van *f* 40 opgebragt de som *f* 1925 per jaar, geboden door *A. Kwakernaat* te Gorinchem. Daarna bij den afslag ingesteld zijnde op *f* 3000 in eens af, werd zij op *f* 2975 per jaar gemijnd door *A. de Groot* te Sliedrecht. Naar wij vernemen, is deze verpachting gegund, behoudens de goedkeuring van den Gemeenteraad.

— Morgen ochtend zal de predikbeurt in den Domkerk vervuld worden door den heer *W. Francken*, pred. te Rotterdam, in de Jacobiekerk door den heer *L. Schouten*, pred. te Vianen en bij de Evang. Luth. door den heer *A. H. Broens*, pred. te Delft.

— De *Amst. Ct.* meldt heden uit 's Bosch, dat de Raad van Eer aldaar in zijn laatste zitting beslist heeft, dat er geene termen zijn om zekeren luitenant uit de dienst te doen verwijderen.

— In de laatste 8 maanden zijn in Genemuiden, dat eene bevolking van ongeveer 2000 zielen heeft, 883 personen door de kinderziekte aangetast.

— De heerlijkheid Burgst bij Breda werd Woensdag door baron *v. Boetselaer* van Chaam voor *f* 51,000 gekocht, de heerlijkheid Tilburg, met kasteel, bosschen, hoeven enz. Donderdag door notaris *Roes* voor *f* 99,000.

— Voor eenigen tijd is te Londen in het licht verschenen, het werk van den beroemden reiziger en zendeling in Afrika, *David Livingstone*. Het bevat het verslag van den zestien jarigen zendings-arbeid en de drie ontdekkings reizen van den onvermoeiden man in nog nooit door Europeërs bezochte deelen van Afrika. Het *Ausland* geeft als proeve van den rijkdom van dat werk een overzigt van de derde reis, waaraan de volgende bijzonderheden ontleend zijn:

Deze reis van *Livingstone* begon te Loanda, eene Portugeesche bezitting in Angola aan de westkust van Afrika, en ging voort naar het Ngami-meer, door hem op zijne eerste reis ontdekt, en verder door geheel onbekende streken tot aan de Portugeesche bezitting Quilimani aan de Oostkust. Hij nam daarbij den weg langs den linkeroever van de Liambijë of Zambezi. Hij bevond daarbij, dat onder deze beide namen dezelfde rivier wordt verstaan, en dat het dus van eenen Engelschen kamergeleerde *Desborough Cooley* voor eenigen tijd al te aanmatigend was, in het „Atheneum" te willen bewijzen, dat de Liambijë en Zambezi zeer verschillende wateren waren. De watervallen van den Stroom, dit is toch de beteekenis van de beide namen, werden door *Livingstone* bezocht. De waterval van den Niagara moge merkwaardig zijn, deze zullen welligt niet minder wereldberoemd worden. Zij werden door den reiziger Victoria-watervallen genoemd, maar dragen bij de inboorlingen den naam van Mosi va tunya, hetwelk beteekent: rook maakt hier geraas. Hierdoor helderde zich voor den reiziger de vraag op, die hem vroeger op zijne reis gedaan was, of in zijn vaderland ook razende rook was. Reeds op 5 of 6 Eng. mijlen afstands ziet men vijf zuilen opstijgen, die er uitzien als of zij van een' Afrikaanschen boschbrand komen, daar zij aan het benedeneinde wit, maar boven-aan troebel schijnen. Het landschap om de rivier biedt frisschen en rijken plantengroei aan. De rivier is met begroeide eilanden versierd. Boven de toppen der palmen verheft zich hier en daar een baobab of apenbroodboom, welks reusachtige deelen zelf aanzienlijke boomstammen zouden zijn. De zilvergrijze mohonone verheft zich als in tegenstelling naast den cypresachtigen motsouri met scharlaken kleurige vruchten.

De Victoria-watervallen onderscheiden zich zeer van de gewone. Bij de meeste toch valt de massa water van de rivier van eene hoogte op eene lagere bedding, als van eene boven verdieping naar beneden. Maar bij de Zambezi valt in eene vlakke streek de groote vloed plotseling in eene verbazende rotsspleet die dwars zijnen loop stuit en den stroom van de breedte als die van den Rijn te Straatsburg in eens tot op 45—60 voet verengt en daardoor ter zijde mijlen ver door kloven afvoert. *Livingstone* bezocht niet zonder gevaar een eiland, dat digt boven den val ligt en zich uitstrekt tot den rand van den afgrond waarin de vloed verdwijnt. Daar zag hij de opschietende wolk van het tot stof verdeelde water, waarin bij gunstigen zonnestand twee regenbogen zich vertoonen die in de 200—300 voet hooge dampzuilen als in rook oprijzen. Voor dezen regenboog, die men als met de handen kan bereiken, hebben de Makololo's eenen diepen eerbied, zij noemen hem *den voet Gods*.

Na eenen togt in de binnenlanden en het Barotseland, waar de bewoners zelfs niet wisten dat er blanken bestaan, bezocht de reiziger de Batokastammen. Bij deze merkte hij het gebruik op, dat aan personen van beiderlei geslacht, zoodra zij den volwassen leeftijd bereiken de bovenste tanden worden uitgeslagen. Daardoor groeijen de benedentanden, die niet meer door de andere worden afgesleten sterker en krommen zich iets, waardoor het gelaat een oudachtig uitzien bekomt. Dit gebruik is zoo vast ingeworteld, dat een overwinnaar der Batoka's, zelfs niet door bedreiging van zware straf, het konde uitroeijen. De inboorlingen zelve gaven aan *Livingstone* geene andere reden voor hunne gewoonte, dan dat zij gaarne op het rundvee geleken, terwijl zij stellen dat een mensch met boventanden voorzien op den Zebra gelijkt. Den Zebra haten zij, maar aan het hoornvee, betoonen zij vereering. Bij eenen naburigen stam hoorde de reiziger eene andere verklaring voor dat gebruik. Deze zeiden, dat eenmaal eene Batokavrouw haren man had gebeten en deze tot vermijding van dergelijke huiselijke liefkozingen haar de tanden had uitgeslagen, waarop de geheele stam het voorbeeld van den voorzigtigen echtgenoot gevolgd en later alle huwbare personen aan deze bewerking had onderworpen.

De gevaren, waaraan *Livingstone* van tijd tot tijd was blootgesteld, werden gelukkig afgewend. Zelfs nog in de nabijheid der Portugeesche bezittingen aan de oostkust, kwam hij in aanraking met een woest opperhoofd, die alle boodschappen van den reiziger onbeantwoord liet, maar zijne lieden tegen het reisgezelschap liet oprukken. Toen deze echter overtuigd werden, dat hij geen Portugees, maar een Engelschman was, werd niet alleen vrede, maar zelfs hulp aangeboden. Hierop trokken de reizigers de Zambezi over, en naderde daarop de Portugeesche kolonie Tete, waar het hoofddoel der reis bereikt was, en van waar hij verder naar de oostkust zelve trok. V. S.

BROUWERSHAVEN 6 Aug. Binnengekomen Commissaris des Konings van der Heim, *A. Hoogstraten*, van Banjoewangie.

TEXEL, 6 Aug. Binnengekomen: Holland, *Auffmorth*, Minister van Hall, kapt. *de H*… Doctrina et Amicitia, kapt. *Haagsma*, Adèle, kapt. *Janssen*, alle 4 van Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 6 *Aug.* 1.44. El; + AP. 8.39. Gew.

Provinciale Staten van Utrecht.

(*Vervolg en slot der Zitting van Woensdag 21 J*…

De heer *Bastert* heeft zich bij de behandeling … zaak indertijd niet kunnen vereenigen met de … waarop de verdeeling der kosten zou plaats hebben. Er werd voorgesteld om $^3/_{10}$ in de kosten ten … der provincie te nemen. Dit $^3/_{10}$ in 500.000 bedraagt 150.000, maar even goed kan het werk 600.… kosten. Voor de verbetering van den Yssel … men eene vaste subsidie gegeven, en dan kan … oordeelen of het geëvenredigd is aan de kracht der provincie. Spr. heeft voor zich liggen het r… ment door de komm. uit Gelderland en Utrecht gemaakt, waarbij in de art. 110 en 111 bep… wordt, dat de kosten van onderhoud door het w… schap zullen worden gedragen. Als de wensch … Staten van Gelderland zou zijn, dat het onder… niet rustte op de grondeigenaars, wier bezitting… zoozeer zullen worden verbeterd, zal men op … provincie bij aanneming van dit voorstel een nie… last laden, dien men nu niet in staat is te bereke… Spr. heeft er niets tegen dat men de intrekking verzoekt der wet van 1807, maar wel dat men … last op zich neemt waarvan de gevolgen niet zijn … berekenen.

De heer *v. Asch v. Wijck* merkt aan, dat … strekking van het voorstel geenszins is om … aanstonds ten laste der prov. te nemen een … en bepaaldelijk aangewezen aandeel in de kosten … onderstand, even als men zulks ten aanzien … kosten van eerstea aanleg gedaan heeft, waarin … prov. zich bereid heeft verklaard $^3/_{10}$ te dragen, … dat alleen wordt voorgesteld te verzoeken, dat … regering het punt van de kosten van onderhoud … dier voege regele, dat die kosten komen ten … van het Rijk, onder genot van bijdragen der … trokken provinciën en belanghebbende gemeenten … en zich daarbij tevens gezind te verklaren om … danige regeling te helpen tot stand brengen, … voor zooveel de provincie betreft, een aandeel … die kosten ten haren laste te nemen. Hoe groot … bijdrage zou kunnen en moeten zijn, zal het … derwerp van latere overweging en beslissing uit… ken, en natuurlijk mede afhangen van de hoegrootheid der bijdragen die door de prov. Gelderland … door de belanghebbende gemeenten worden verst… voor alsnog bepaalt zich het voorstel om zich … het algemeen gezind te verklaren ook in de kosten van onderhoud eenig aandeel te dragen; de regeling van het bedrag daarvan behoort later te geschieden.

De heer *Laan* zegt mede dat dit eene zaak … latere zorg is.

De heer *Kien* is ook van oordeel, dat die bijdrage niet zoo groot behoeft te zijn.

Met 30 stemmen tegen die van den heer *Ba*… wordt alsnu de konklusie van het rapport aangenomen, en niets meer te behandelen zijnde, sluit … Voorz. in naam des Konings deze zomerzitting … Staten.

WEENEN, 4 Augustus.

Het berigt, door een Hongaarsch dagblad medegedeeld aangaande den inhoud van 't testament van … overleden rijken landeigenaar *Alex. Kiss*, te St… weissenburg, verwekt alhier veel opziens. De overledene maakt 20,000 fl. aan stichtingen, ziekenhuizen enz., en zijn aanzienlijk vermogen aan een kleinkind met bepaling, dat, als het meisje vóór hare meerderjarigheid komt te sterven, alle vaste goederen, … aan de jezuiten zullen vervallen.

De vlaggen der Donau Vorstendommen zijn … vastgesteld. Voor die van Wallachije zullen de kleuren bestaan uit rood, geel en blaauw, belegd met … wapenbeeld van het oude Romanische rijk der W… lachen, zijnde een zwarte raaf, die een ring in … bek draagt. Moldavie zal een zwarten stierenkop … voeren op rood en blaauw. De wapens der … landen zullen prijken met den vorstenhoed. … hunne vereeniging door eene gemeenschappelijke, … hangende blaauwe strook zal worden aangeduid.

Sedert eenige dagen vertoont het water alhier … inzonderheid dat van vijvers en stilstaande plassen, eene bloedroode kleur, die voornamelijk in een bassin van het Belvedère wordt waargenomen. De oorzaak van dat verschijnsel is de ontwikkeling van een bloedrood gekleurd infusorium of afgietseldiertje, door … natuurkundigen met den naam van *Englaena Sanguinea* bestempeld.

— 6 *Aug.* Met. 5 pCt. 82¾; Nat. 83… Bank 968; Noord-Bahn akt. 166; Credit A… 240; O-Fr. Sp.-akt. 258; Saltzb. Sp.-akt. 100… Lomb. Ven. 92; W. op Lond. 10.14½; G. 7; Zilv. 4…

TRIEST, 5 Augustus.

Uit Ragusa wordt van den 3. Aug. het volgende gemeld:

"De Montenegrijnen, den aanval der Turken te ieri vernomen hebbende, als ook den moord van n hunner woiwoden (aanvoerders) door de Colochins, ebben een inval op het grondgebied van deze laatsten edaan, in weerwil van het verbod hun door prins Danielo gegeven. De Colochins zijn teruggedreven, n hebben eenig verlies geleden; van de Montenegrijnen ijn 30 man buiten gevecht gesteld. Bij het hooren an dit berigt, heeft de prins de chefs van dien anval en wraaknemers doen arresteren, die afgezet n gestraft zullen worden."

Uit Konstantinopel heeft men alhier berigten tot en 31 Julij. Het *Journal de Constantinople* vermaart, dat de Porte geen 100,000 man, maar 6000 an in dienst heeft geroepen. De kroonprins van erzië is overleden. Het Grieksche goevernement eeft aan de Porte schadevergoeding doen vragen oor de verliezen die de Grieksche Christenen bij den oord en de plundering van Djedda geleden hebben. e Kanea hadden de Grieken weerwraak genomen n een Turk vermoord.

Uit Konstantinopel schrijft men, dat lord *Stratord de Redcliffe* zich derwaarts begeeft om afscheid an den Sultan te nemen en eenige partikuliere zaken regelen. Daar hij evenwel, en dit zij, met het og op zijn invloed, te Konstantinopel uitgeoefend, r zijner eere gezegd, arm, of althans betrekkelijk m, uit de diplomatie treedt, heeft sir *Bulwer* last ntvangen eene buitenplaats aan den Bosphorus voor em te huren, en er den lord met zijne familie, edurende de 30 of 40 dagen, dat hij te Konstannopel zal doorbrengen, als gast van koningin *Victoria* te behandelen.

Uit Alexandrië schrijft men van den 27. Julij, dat de eruchten omtrent gevallen van pest die zich zouden ebben voorgedaan, geheel uit de lucht gegrepen zijn n de gezondheidstoestand, ondanks de groote hitte, oo goed mogelijk is.

BERLIJN, 5 Augustus.

Men verneemt, dat de keizer van Rusland den 8. Sept. te Warschau verwacht wordt en tot den 29. er maand zal verblijven.

De Russiesche dagbladen deelen schermutselingen ede tusschen de Russiesche troepen en de bergbeoners van den Kaukasus in de maand Mei voorgellen. De laatste schermutseling had plaats den 27 ei. De kolonel *Lazareff*, kommanderende te Dargo, ernomen hebbende, dat de bergbewoners de rivier arakoïs waren overgetrokken, heeft hen teruggereven en eenig verlies toegebragt. Een detachement an 500 bergbewoners viel den 27. Mei een Russche post aan, doch werd met groot verlies terug dreven.

Gelijk reeds gemeld is, zal H. M. koningin *Victoria* van Cherburg naar Osborne terug keeren en ch van daar over Rotterdam en Dusseldorp naar erlijn begeven. Te Dusseldorp zal de prins van ruissen de koningin ontvangen en haar vervolgens aar Babelsberg vergezellen. De vorstelijke personen ullen te Hanover het middagmaal gebruiken en den 8. dezer, ten acht ure, op het slot Babelsberg aannen, waar reeds alle toebereidselen gemaakt zijn. e koningin zal met prins en prinses *Frederik Wil*m van Pruissen het slot bewonen; de prins en prinses van Pruissen betrekken het paviljoen, aar prins *Frederik Willem* vroeger verblijf hield. Ook zijn op het slot Babelsberg vertrekken voor het lrijk personeel der dienst van H. M. in gereedheid ebragt. De hofdames en kamerheeren worden in et paleis in de stad geherbergd. — Koningin *Victoria* heeft den wensch geuit niet officieel door de toriteiten ontvangen te worden. Buiten twijfel is H. M. voornemens eenige uitstapjes van Babelsberg aar Berlijn te maken, maar telkens keert zij denelfden dag terug. Hare afreis heeft in de laatste agen van Augustus plaats. Behalve den groothertog n de hertogin van Baden ziet men te Potsdam het ezoek van nog andere groote personaadjen te geoet.

KEULEN, 5 Augustus.

Behalve in Saksen, zijn nu ook, ten gevolge van aanhoudende en hevige regens in Beijeren, de onau bij Regensburg, de Isar bij Munchen en de ein bij Bayreuth, buiten hunne oevers getreden.

De berigten uit Glauchau nopens den watersnood n inderdaad ijzingwekkend. Een telegram van daar idt: "Sedert twee dagen staat het onderste gedeelte r stad geheel onder water; beide bruggen zijn eggerukt; een groot aantal huizen, benevens hunne woners, zijn in de golven verzonken. Het ongek is grenzeloos. Zij, die gered zijn, verkeeren half naakten toestand."

Ook uit IJsenburg zijn zeer bedroevende berigten n watersnood ontvangen. Het anders zoo onbeidende riviertje de Ilse is door den aanhoudenden gen mede buiten zijne oevers getreden, en heeft uizen, bruggen en molens verwoest. Hetgeen het nheil nog vermeerdert is, dat men hierbij 6 à 8 menschenlevens te betreuren heeft, waaronder drie jonge meisjes, die zich uit nieuwsgierigheid op de brug bevonden, om het ontzagwekkende schouwspel te zien, op het oogenblik, dat zij instortte. Zij werden onmiddellijk door den vloed medegesleept en door zijne golven verzwolgen.

LONDEN, 5 Augustus.

De kommissie uit het Lagerhuis, die belast is met het onderzoek van de stadetol door Hanover geheven, heeft verslag uitgebragt, en daarin verklaard, dat die tol een groot nadeel is voor den handel, en Engeland het in 1844 gesloten verdrag, waarbij de betaling van die tol voor bepaalden tijd is aangenomen, moet opzeggen.

Men leest in *the Press*, ter gelegenheid van het ten einde loopen der parlements-zitting: "Wat kenmerkt den tegenwoordigen tijdkring in het bijzonder? Het antwoord is moeijelijk, terwijl er geen bijzonder kenteeken hoegenaamd is. Partijen en beginselen smelten ineen op vreemde wijze, in eene kleurlooze massa van een soort graauwachtig wit, een dof en onduidelijk mengsel, dat onder den algemeenen naam van liberalisme doorgaat. Er zijn wel is waar onderscheidene schakeringen in dit laken, zoo als liberaal-konservatief, konservatief-liberaal, semi-liberaal en ultra-liberaal, doch dit alles is van dezelfde en onbeschrijfelijke en twijfelachtige kleur. Zij stellen noch beginsel noch partij voor. En hoe bestaan deze dubbelzinnigheden? Omdat de menschen van den tegenwoordigen tijd tot geene partij hoegenaamd wenschen gerekend te worden, en huiveren, om zich bij eenige partij aan te sluiten, daar zij geen vast beginsel bezitten. Wanneer men dus vragen zou: wat is het beginsel van dezen tijd? dan zouden wij antwoorden: het beginsel van deze dagen is beginselloosheid."

Naar men zegt, is de Israëlietische gemeente te Londen voornemens, aan lord *John Russell* hare dankbaarheid te betuigen, voor de door hem aangewende pogingen, om de toelating der Israëlieten in het Parlement te verkrijgen, door aan lady *Russell* eene tafel met vier stoelen van massief zilver voor haar boudoir te vereeren.

De ingenieur *Stephenson* heeft in een artikel in den *Times* zijn ongunstig oordeel over de doorgraving van de landengte van Suez nader verdedigd; hij zegt daarin, dat hij gaarne een goede doorvaart zou zien, geschikt voor den groothandel, maar daar de beide zeeën, die men wil vereenigen, bijna geene wisseling van getijde opleveren, zal men niets kunnen verkrijgen dan een waterplas, alleen voor kleine schepen bevaarbaar, als die nog door de heerschende winden niet in de in- en uitvaart belemmerd worden. Daarom zegt *Stephenson* het plan steeds onaannemelijk te achten en de uitvoering eene groote geldverspilling.

Het Amerikaansche ministerie van marine was voornemens eene expeditie naar Paraguay te zenden, om de vlag der Unie te doen eerbiedigen, tot welk einde de regering acht nieuwe stoombooten liet bouwen.

LONDEN, 6 Augustus.

Heden wordt de koningin te Osborne terug verwacht.

Uit Nieuw-York is de stoompaket Fulton aangekomen met 356,867 dollars aan geld en berigten tot den 24 Julij. Te Washington sprak men van de inbezitneming van Cuba. De wisselkoers op Londen, $109^{3}/_{4}$.

De daarstelling van de telegrafische verbinding tusschen Europa en Amerika veroorzaakte in Nieuw-York veel genoegen. De gemeenschap tusschen het Amerikaansch fregat Niagara wordt steeds met het station Valentia aan de Westkust van Ierland onderhouden.

De gemeenschap langs den Atlantieschen telegraafkabel wordt volkomen onderhouden.

In de *Gazette* van heden avond zal de verheffing van sir *Colin Campbell* tot het pairschap verschijnen.

PARIJS, 5 Augustus.

Cherburg is natuurlijk het punt, waarheen aller blikken zich wenden; jammer slechts dat de post er zich geen weg door de feestvierende menigte schijnt te hebben kunnen banen en men dus op het oogenblik nog van uitvoerige berigten verstoken is, en zich met de lakonieke en dikwerf niet al te duidelijke mededeelingen van den telegraaf moet vergenoegen. Die mededeelingen, reeds overal verspreid, gewagen van de aankomst en ontvangst van het keizerlijk paar; van de komst van koningin *Victoria*, van het bezoek haar door HH. MM. gebragt, en houden eindelijk in, dat H. M. ten 12 ure aan wal gestapt is, om zich naar de marine-prefektuur te begeven, waar de keizer haar op een *déjeuner intime* voor zeven personen genoodigd had. — In geen dier dépêches is echter de prins-gemaal genoemd; dit zou dus reden geven om te veronderstellen, dat hij zijne gemalin niet vergezelde, iets dat evenwel hoogst onwaarschijnlijk is.

Behalve lord *Cowley* is geen der leden van de diplomatie tot bijwoning der feesten genoodigd.

Bij deze bewijzen der goede verstandhouding kan men het hier moeijelijk vergeten, dat in de Engelsche troonrede geen woord van het bondgenootschap gerept is. De oorzaak daarvan is eenvoudig, dat de Tories, hoezeer ook met het bondgenootschap ingenomen, zich te zwak gevoelen, om, als in andere dingen, geheel naar hunne overtuiging te handelen. De reis toch der koningin heeft tot veel geschreeuw, vooral onder de radikalen, aanleiding gegeven, en wijselijk houden de regerings-mannen zich thans eenigzins op den achtergrond tot de storm heeft uitgeraasd.

Omtrent de reis van den keizer en de keizerin en hun aankomst te Caen verneemt men, dat van den vroegen morgen af genoemde plaats geheel in rep en roer was. Alle vensters balkonnen en straten waren tot stikkens toe bezet. De troepen waren natuurlijk onder de wapenen.

Twee duizend kinderen der stedelijke scholen, de leerlingen van het Lyceum, de vondelingen, stonden voor het raadhuis geschaard. Ten $5^{1}/_{2}$ werd er eene telegraphische depeche ontvangen, inhoudende, dat de keizerlijke trein eerst over een uur zou aankomen. Ten $6^{1}/_{2}$ ure werden de klokken geluid en bulderde het geschut. De keizer en keizerin waren het stationsgebouw binnengereden. In de prachtig daartoe in gereedheid gebragte zaal aangekomen, bood de maire van Caen, de heer *Bertrand*, HH. MM. de sleutels der stad aan: zij zijn van goud en bij gelegenheid van het bezoek van *Napoléon I* vervaardigd. Na eene aanspraak van den maire, door den keizer kortelijk beantwoord, werd door een groep van twaalf meisjes in het wit gekleed met licht groene sjerpen, aan de keizerin eene mand met bloemen, een kleed van witte en een shawl van zwarte blonde aangeboden. De keizerin bedankte daarvoor met hare gewone minzaamheid. Na de receptiën, stegen HH. MM. in het rijtuig. De gendarmerie opende den trein; daarop volgde het eskadron van het 8. regiment jagers, eindelijk 50 jonge lieden uit de stad, op witte paarden gezeten, gekleed met zwarten rok en witte pantalon, ronden hoed en een driekleurigen strik om den arm. De keizerin was zeer smaakvol gekleed, en werd langs den geheelen weg met levendig gejuich begroet. Zij droeg een shawl van zwarte blonde, welke, gelijk men weet, een der voornaamste takken van nijverheid van Caen uitmaakt. De maarschalk *Magnan*, de ministers van oorlog en van marine vergezelden HH. MM., die, aan de prefekture gekomen, zich op het balkon aan de menigte vertoonden; alstoen scheen het uitbundig gejuich geen einde te zullen nemen. Ten 9 ure hebben zich HH. MM. naar het bal op het raadhuis begeven. Langs den weg verdrong zich de menigte, om hen te zien.

Het konsistorie der Augsburgsche konfessie hier ter stede zal aan den aartsbisschop van Upsala, en aan de bisschoppen en predikanten der Zweedsche kerk een adres doen toekomen, ter betuiging van het leedwezen, dat men wegens de jongste vervolgingen daar te lande in zake van godsdienst gevoelt.

De keizer heeft bevel gegeven, dat, ter herinnering van de feesten te Cherburg, een linieschip zal gebouwd worden, dat den naam van de Stad Cherburg zal dragen.

Uit Madrid schrijft men van den 1. Aug., dat het dagblad *Novedades* de tijding mededeelt, dat te Cieza, provincie Murcia, eene zamenzwering is ontdekt, die zich over Alicante, Valencia, Andalusië en Katalonië uitstrekt.

PARIJS, 6 Augustus.

De *Moniteur* deelt heden eene depêche mede uit Cherburg van den 5. Aug.: Na het dejeuner bij den prefekt der marine, zijn HH. MM. met hunne Doorluchtige gasten, in het rijtuig gestapt en hebben op de hoogten van La Roule het prachtig gezigt op de reede bewonderd. Er heeft des avonds een groot diner aan boord van de Bretagne ter eere der koningin van Engeland plaats gehad. Al de personen van aanzien waren daarop genoodigd.

— 6 *Aug.* Rente kont. $4^{1}/_{2}$ pCt. 96,55; op Julij 3 pCt. 68,55; Fr.-Oost. Spw. 628; Sp. $1^{1}/_{2}$ pCt. $27^{3}/_{4}$.

BRUSSEL, 6 Augustus.

In de gister gehouden zitting van de Kamer der Vertegenwoordigers heeft de minister van binnenlandsche zaken voorlezing gedaan van twee koninklijke besluiten, het eene tot intrekking van het ontwerp van wet nopens de fortifikatie van Antwerpen, en het andere tot sluiting van de zitting der Kamers.

Onder het aanheffen van den kreet: *Leve de koning* is de vergadering uiteengegaan.

Men betreurt hier zeer den afloop der stemming. Nu de liberale partij van het voorstel geene partijkwestie wilde maken, maar elk lid naar zijn persoonlijk gevoelen heeft gestemd, had men hoop, dat de regterzijde hetzelfde zou doen. Dit is echter niet geschied, en de klerikalen die zich zoo gaarne mannen van 't behoud noemen, hebben zich tegen het voorstel tot den aanleg van behoorlijke verdedigingswerken verklaard, niet omdat zij het plan afkeurden, maar omdat zij het goede wilden afkeuren, alleen omdat de tegenpartij het voordroeg.

Wat Antwerpen betreft, het zal voorloopig de schade lijden; door te veel te begeeren, erlangt het niets, dan het behoud van het drukkend *status quo*, dat elke zoo zeer gewenschte gedachte van uitbreiding der stad onderdrukt.

ADVERTENTIEN.

*** Getrouwd:
FELIX DELACROIX
met
Jonkvrouwe M. J. DE WILDE.
Pijnenburg, bij Soestdijk,
den 4. Augustus 1858.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van een *ZOON* Vrouwe D. J. M. E. VAN RHIJN, hartelijk geliefde echtgenoote van
Mr. J. J. RAHUSEN.
Utrecht 5 Augustus 1858.

*** Bevallen van eenen *ZOON*, Vrouwe VERLOREN, geboren THIERRIJ DE BIJE.
Amersfoort, 5 Augustus 1858.

*** Jutphaas, 31 Julij 1858. Heden overleed, op den Huize *Zwanenburg*, voorzien van de H. H. Sacramenten der Stervenden, de WelEdele Heer THOMAS WILHELMUS JOSEPHUS ROBERT, in den ouderdom van ruim 60 jaren.

*** Heden overleed, na eene langdurige ziekte, in den ouderdom van ruim 52 jaren, mijn geliefde Echtgenoot de Heer J. D. VAN DAPPEREN, gedurende 30 jaren Onderwijzer der jeugd alhier.
Vreeswijk, 3 Aug. 1858. Wed. J. VAN DAPPEREN, geb. DE GROOT.
Eenige kennisgeving.

*** Heden is zacht en kalm in den Heer ontslapen mijne onvergetelijke Vrouw, GEERTRUID MARIA HOOGEVEEN. Twaalf dagen na hare bevalling sleepte eene hardnekkige koorts haar ten grave. Zij mogt slechts den ouderdom van $24^{1}/_{4}$ jaren bereiken, waarvan wij vijf in den allergelukkigsten echt verbonden waren. Onbeschrijfelijk is mijn verlies, en met diepen weemoed staar ik op mijne drie nu moederlooze kinderen.
Utrecht, 4 Aug. 1858. H. H. KEMINK.

PARK TIVOLI.

*** Op Zondag den 8. Augustus **Groot Militair Harmonie Concert**, onder directie van den Heer PATZER. No. 15 van het abonnement.
Entrée 25 Cents. Kinderen 15 Cents.
De Ondernemer
J. WOLTERS.

PARK TIVOLI.
GROOT VOKAAL KONCERT

*** te geven door het **HOOGDUITSCHE ZANGERS GEZELSCHAP** van Amsterdam, onder Directie van den Heer **C. F. LÖHNER**.

Op verzoek van onderscheidene geachte muziekliefhebbers zullen de *artisten*, die Donderdag avond eene *Soirée Musicale* in *Tivoli* gaven, **Dingsdag den 10. Augustus** ten tweedemale in het PARK zich doen hooren.

Na de luide en hoogstvereerende bijvalsteekenen, die de artisten op Donderdag mogten erlangen, durven zij Dingsdag op een veelvuldig bezoek rekenen.

Het programma zal nader worden bekend gemaakt.
Aanvang 7 ure.
Entrée *f* 0.50 de persoon.
HH. abonné's *f* 0.25 de persoon.

OPROEPING.

*** De PLAATSTELIJKE SCHOOLCOMMISSIE te Utrecht, noodigt al de binnen deze gemeente gevestigde **Huisonderwijzers en Huisonderwijzeressen** uit, om, de eerstgenoemden *in persoon*, de laatstgenoemden desverkiezende *schriftelijk*, bij den ondergeteekende, die daartoe gedurende de maand Augustus, des morgens van 10 tot 2 ure, ten stadhuize zal vaceren, te willen opgeven hunne namen, voornamen en woonplaatsen, de vakken waarvoor zij zijn toegelaten, alsmede den datum waarop zij zich als zoodanig in deze gemeente gevestigd hebben.

Namens de Plaatselijke Schoolcommissie voornoemd,
A. A. H. BESIER, Secr.

AANKONDIGING.

*** DIRK ARNOLD VEECKENS, Lid van den Gemeenteraad van Amsterdam, Scheepsreeder en Assuradeur, wonende te Amsterdam, heeft bij rekest van zijne Majesteit den Koning verzocht 's Konings toestemming tot het aannemen van den geslachtnaam van *VAN HEEMSKERCK*, ten einde hij en zijne wettige nakomelingen zich in het vervolg zouden kunnen noemen en teekenen VAN HEEMSKERCK VEECKENS.

Waarvan bij deze geschiedt aankondiging overeenkomstig Art. 64 van het Burgerlijk Wetboek, en ter voldoening aan de voorloopige beschikking door Zijne Excellentie den Minister van Justitie den 4. Augustus 1858 genomen, krachtens Zijner Majesteits appointement van den 7. Julij bevorens No. 29.

CLANT,
Gouvernements Solliciteur.

VERHURING EENER JAGT.

*** De Notaris IMMINK, te Amerongen, is voornemens op Vrijdag den 13. Augustus 1858, des voormiddags ten 11 ure, in *den Rooden Leeuw* aldaar, publiek te verhuren, voor het loopend Jagtsaizoen, de JAGT op het Landgoed *GINKEL*, groot circa 225 bunders, gelegen grootendeels onder Leersum, en gedeeltelijk onder Amerongen en Woudenberg. Aanwijzing of inlichtingen te bevragen bij *C. Verstegh*, Mr. Timmerman, te Leersum. Brieven franco.

*** De Notaris J. C. VAN DER HEYDEN, gevestigd te Mijdrecht, Kanton Loenen, Arrondissement Utrecht, zal op Woensdag den 1. September 1858, des voormiddags ten 11 ure, ten huize en herberge van *C. Senten*, te Kamerik, publiek presenteren te verkoopen:

1°. Eene extra kapitale BOEREN HOFSTEDE, genaamd de *"DUBBELE WONING"*, met derzelver Huizinge, Zomerhuis, Schuur, zes roeden Hooiberg, Erve, Tuin en Boomgaard; benevens de daarbij behoorende welige Wei- en Hooilanden, met de daarin gelegen Houtboschjes, alles staande en gelegen in de gemeente Kamerik, strekkende van den eigendom van *J. de Jong* westwaarts op tot *G. de Bruin Sr.*, belend ten zuiden *G. de Bruin* en ten noorden *G. van der Sije*, ter grootte van 23 B. 73 R. 50 E.

2°. Een perceel HOOILAND, gelegen als voren, aan den Kamerikschen weg, belend ten noorden den HoogWelgeb. Heer Jhr. *H. T. van Teijlingen van Hilvarenbeek* en ten zuiden den Heer *G. N. Dentz*, ter grootte van 3 B. 6 R. 30 E.

3°. Een perceel HOOILAND, gelegen als het vorige, belend ten zuiden genoemden HWgeb. Heer Jhr. *H. T. van Teijlingen* en ten noorden de Wed. *C. den Bruinen*, ter grootte van 1 B. 14 R. 80 E.

4°. Een perceel HOOILAND, met daarbij gelegene GRASTUIN en HOUTBOSCHJE, gelegen als voren, strekkende van den eigendom van de Wed. *C. den Bruinen* tot de gemeente Kockengen, belend ten noorden *C. Groenendijk* en *H. van Angeren* en ten zuiden den Heer *G. N. Dentz*, ter grootte van 3 B. 27 R. 70 E.

De Landerijen kunnen met 1°. Januarij en de Gebouwen met 1°. Mei 1859 worden aanvaard.

De Gebouwen zullen alleen Dingsdags en Vrijdags van iedere week, van des morgens 10 tot des namiddags 4 ure kunnen worden bezigtigd.

Nadere informatien te bekomen bij voornoemden Notaris, bij wien 8 dagen vóór de verkooping de veilcondities ter lezing zullen liggen.

TE KOOP:

*** Een paar brillante **Tuigen met gareelen**, zoo goed als nieuw, met Broeken, Leidsels enz., kompleet in orde. Te bevragen in persoon of met *franco* brieven onder lett. D. aan het bureau dezer Courant.

TE KOOP.

*** Door vertrek wordt voor geringen prijs aangeboden, eene zoo goed als nieuwe zes octaaf PIANO, Engelsche constructie, met metalieken zangbodem. Te bevragen bij den Heer J. VERHOEF, *Kunstdraaijer* op het Steenweg.

*** **Wegens vertimmering**
GROOTE OPRUIMING.

A. H. Schlüter berigt, dat hij *wegens vertimmering* gedurende de *maand Augustus*, vele **Robes** en **Stoffen voor Robes, Châles en Doeken, gedrukte Katoenen** en meer andere artikelen tot *zeer lage prijzen* zal opruimen in het huis, vroeger bewoond door den Heer *A. Scholtz*, wijk D No. 54.

In het bestaande Magazijn, *Stadhuisbrug*, wijk D No. 25, wordt als altijd geregeld verkocht.

LOOPJONGENS

*** worden gevraagd, om voor een belangrijk en tevens voor hen onafgebroken broodgevend vak te worden opgeleid. Zij kunnen dadelijk werk bekomen en een behoorlijk weekgeld genieten. Men adressere zich aan het bureau dezer Courant.

*** **A. M. VAN GUMST**
GEWEERMAKER, Choorst
Utrecht, heeft de eer te verwi
dat zijn Magazijn is voorzien van eenen
voorraad echte Engelsche, Fransche en Lu
Geweren en Jagtbenoodigdhe
uit de meest gerenomeerde Fabrieken, waa
puike en zeer krachtige Engelsche en andere
soorten en Hagel. Hij noodigt H.H. Jagtl
bers beleefdelijk uit, zich in persoon van de
teit, elégance en civielen prijs van een en an
komen overtuigen, terwijl hij alle veranderin
reparatiën, zijn vak betreffende, met de meeste
ratesse in den kortst mogelijken tijd zal bewerkst

Marktberigten.

Amsterdam, 6 Aug. Tarwe en Rogge onvera
eenige handel; 134 ℔ witbonte Poolsche *f* 33
Zweedsche *f* 325; 132 ℔ oude dito *f* 296. Ro
3 Pruissische *f* 205; 116, 118 ℔ Petersb. *f* 187
Overige artikelen zonder handel.

Dordrecht, 5 Aug. Granen, enz. De aanv
Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassche Tarwe
den kleiner dan vorige week, dezelve werd door
kers tot onveranderde prijzen genomen; Zomer
toond. Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaassch
a *f* 10; Blaauwe en Mindere *f* 8.40 a *f* 9; Zo
f 9 a *f* 9.50. Rogge: Jarige Zeeuwsche, Vla
Overmaassche prijshoudend. Nieuwe, eenige par
het Overmaassche aangevoerd, verschillend in k
moeijelijk te verkoopen, Jarige Zeeuwsche, Vlaa
Overmaassche *f* 7.20 a *f* 7.50; Nieuwe dito *f*
f 7.10. Gerst: Nieuwe Winter met redelijken
uit het Overmaasch Flakk. tot 20 cents lager
te verkoopen. Zomer schaarsch en prijshoudend
Zeeuwsche en Overmaassche Winter *f* 5 a *f* 5,80
Zomer dito *f* 5.70 a *f* 6. Spelt niet ter veil.
Inlandsch Voeder en Dikke tot genoteerde prijzen
plaatsen. Zeeuwsch en Inlandsch Voeder *f* 4.60
Dikke dito *f* 5.50 a *f* 6. Boekweit onverand
kleinen handel, bij enkele lasten is op 70 Ned.
Noord- en Grootbrabandsche *f* 242 besteed.

Schiedam 6 Aug. Granen. Verkocht: Rogge
Reval *f* 216 contant, *f* 218 6/w.; 146 ℔ A
f 220 contant, *f* 222 6/w.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 17,25.
idem *f* 22,75. Amsterd. proef *f* 24,00, zonde
lasting. Spoeling *f* 1,40 per ketel.

Arnhem, 6 Aug. Oude Weit van *f* 9.75 tot
Nieuwe Weit van *f* 9.75 tot *f* 11.50. Rogge
tot *f* 7.50. Boekweit van *f* 8.00 tot *f* 8.50.
f 5.50 tot *f* 6.50. Friesche Haver van *f* 5.75
Voerhaver van *f* 5.30 tot *f* 5.60. Paardenb
f 9.50 tot *f* 10.00. Aardappelen van *f* 1.10
Boter per Ned. p. van *f* 1.04 tot *f* 1.20. A
f 1.50 tot *f* 3.00. Peren van *f* 2.00 tot *f* 4.00

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninkl
Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (Ze

Aug.	Uren	Windrigt.	Windkr.	Barom bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vocht		Gev. regen	O
			N. Q							
6	2	nw.	9 0	764.70	67.1	— 5.0	0.81		0	Bew
	10	wnw.	0 5	67.11	55.6	— 7.0	0.98		0	Held
7	8	ono.	0.5	70.55	66.4	— 0.9	0 83		0	Bew

PRIJZEN DER EFFEKTEN

AMSTERDAM 6 Augustus 1858.

NEDERLAND.				
Werkel. Schuld . . .	$2^{1}/_{2}$	pCt.	$64^{5}/_{8}$	$64^{11}/_{16}$
dito dito	3	"	$77^{1}/_{8}$	$77^{1}/_{16}$
dito dito	4	"	$98^{13}/_{16}$	$98^{7}/_{8}$
Handelmaatschappij .	$4^{1}/_{2}$	"	137	
Oost-Indische Leening	4	"	$96^{1}/_{4}$	$96^{5}/_{8}$
BELGIE.				
Certifik. Adm. B. bk.	$2^{1}/_{2}$	pCt.	53	
SPANJE.				
Obligatien	$1^{1}/_{2}$	pCt.	$27^{11}/_{16}$	$27^{3}/_{4}$
Oblig.	3	"	$41^{3}/_{16}$	$41^{1}/_{4}$
Binnenl. Schuld . . .	3	"	$38^{11}/_{16}$	$38^{[illegible]}$
Amortisable			$9^{11}/_{16}$	
Bewijzen Koepons . . .			$5^{5}/_{8}$	$5^{[illegible]}$
PORTUGAL.				
Obligatien	3	pCt.	$46^{7}/_{8}$	$46^{15}/_{16}$
dito 1856/57.	3	"	46	$46^{1}/_{16}$
RUSLAND.				
Oblig bij *Hope en Co.*	5	"	$106^{3}/_{8}$	
Obligat. 1828 & 1829	5	"	$103^{1}/_{8}$	
Certifikat. 1831 & 1833	5	"	92	$92^{1}/_{4}$
Certifikaten 1840. . .	4	"	$87^{1}/_{2}$	$87^{3}/_{4}$
Cert. bij *Stieglitz* .	4	"	$87^{5}/_{16}$	$87^{3}/_{8}$
dito 5e Serie	5	"	$98^{7}/_{8}$	99
dito 1855 6e Serie. .	5	"	$102^{5}/_{16}$	$102^{3}/_{8}$
Inschr. in Assign. . .	6	"	$66^{1}/_{2}$	
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500			$154^{1}/_{4}$	
Obligatien.	4	pCt.	$82^{1}/_{8}$	$82^{1}/_{4}$
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en Co.*	5	pCt.	$61^{3}/_{4}$	
Oblig. Metaliek . . .	5	"	$75^{5}/_{16}$	$75^{3}/_{8}$
Oblig. Rente Am. . .	5	"	$87^{1}/_{4}$	$87^{3}/_{8}$
dito dito Nat. 1854.	5	"	$76^{5}/_{16}$	$76^{[illegible]}$
dito dito	$2^{1}/_{2}$	"	$38^{11}/_{16}$	$38^{[illegible]}$
BRAZILIE.				
Geld. 1824, £ 100. .	5	pCt.	100	
" 1839, £ 100. .	5	"	$99^{15}/_{16}$	
AMERIKA.				
Ecuad. Oblig 1855 . . .	1	"	14	
Venez. Oblig. 6 pCt., nu	$4^{3}/_{4}$	"	$38^{1}/_{8}$	$38^{[illegible]}$
Grenada, Oblig. . . .	$3^{1}/_{4}$	"	$20^{1}/_{2}$	$20^{[illegible]}$
ex ko. Obl.		"	$20^{5}/_{16}$	$20^{[illegible]}$
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7	"	$85^{1}/_{8}$	$85^{[illegible]}$

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN Z

B... Bij No. 185
[van] de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant,

Provinciale Staten van Utrecht.

[Ve]rvolg en slot der zitting van Dingsdag 20 Julij.

De heer *v. Asch v. Wijck* zegt, dat volgens [he]t slot van art. 70 alleen worden bestendigd de [toe]lagen aan de onderwijzers en aan de gemeenten [di]e in het genot er van waren bij het in werking [tre]den der wet. Hij wenscht geenszins deze toelagen [te] onthouden, maar meent, dat er geene nieuwe sub[si]diën mogen worden toegekend. Nog merkt Spr. op, [da]t bij art. 3 aan de provincie en de gemeenten de [be]voegdheid gegeven wordt bijzondere scholen te sub[si]dieren; de wet heeft het dus noodig geacht, de [be]voegdheid daartoe uitdrukkelijk te moeten geven; [zu]lke bevoegdheid is echter aan de provincie niet [uit]zonderlijk toegekend ten aanzien der openbare scho[le]n. In plaats daarvan is bij art. 36 de wijze ge[re]geld, waarop, wat de openbare scholen aangaat, [aa]n de gemeenten door het rijk en de provincie ge[ze]menlijk ondersteuning zal worden verleend. Aan [de]ze regelen, door de wet gesteld, behoort men zich [te] houden; men mag niet daar buiten gaan.

De heer *Ackersdijck*, zegt dat hij zich niet heeft [v]erzet tegen het verlangen van den post van art. [..]van het vorig hoofdstuk met de toevoeging van [de] vermeerdering van art. 70, van de wet op het [la]ger onderwijs, maar het was de verhooging der [so]m bestemd voor de verpligte subsidien. Doch [h]et was geheel niet zijne bedoeling, dat daardoor [z]oude vervallen art. 5 van het VII hoofdstuk (no. 65) [n]amelijk de onverpligte subsidien voor de scholen. [D]ie post, al ware het tot een kleinder bedrag, [b]ehoorde op de begrooting te blijven. Vindt men, [d]at voor het volgend jaar die subsidien niet noodig [z]ijn, dan trekke men den post uit *pro memoriam*, maar [m]en neme geene beslissing die zoude doen schijnen [a]lsof de vergadering zich onbevoegd of ongezind [v]erklaarde, om andere subsidiën te geven dan die [w]aartoe de wet haar verpligt.

Den heer *v. Beeck Calkoen* komt het voor dat het [..]rt, dat betrekking heeft op het geven van subsidiën [a]an bijzondere scholen, regelen heeft gesteld waardoor [g]ezorgd werd dat geen school ondersteund wordt uit [d]e openbare kas dan die welke voldoen aan de eischen [d]er wet. De wet heeft gewild, dat, voor het geval [d]at aan bijzondere scholen subsidiën gegeven worden, [z]ulks slechts onder de gestelde voorwaarde mag ge[sc]hieden. Men kan er uit afleiden dat het geven van [a]ndere subsidiën niet beperkt is. Het geven van [to]elagen heeft overigens wel iets van een premie voor [d]e gemeenten, die het laatst overgaan tot de regeling [v]an het onderwijs, doch met den post in kwestie kan [d]it niet het geval zijn, daar die slechts groot genoeg [is], om die gemeenten te helpen, die zelven mede[w]erken.

De heer *Kien* merkt aan, dat de wet in art. 3 [a]an die subsidiën eene voorwaarde verbindt, nl. dat [d]ie scholen toegankelijk zijn voor kinderen van alle [ge]zindten. — De onwillige gemeenten, zegt Spr., [h]ebben drie jaren regt om de zaak te houden *in [s]tatu*, maar als zij nu spoediger in dien feitelijken [t]oestand komen, is het nuttig eene aanmoediging te [g]even van de zijde der provincie, en dat nu toch [n]iet kan bereikt worden na verwerping van Spr's. [v]oorstel om de buitengewone opcenten niet te heffen, [z]al hij in dit geval stemmen voor de toelage gelijk [z]ij is uitgetrokken.

De heer *Ackersdijck* stelt voor, den post onder no. 65: »Toelagen ten behoeve van schoolonderwijzers [e]n instellingen van onderwijs" voor memorie te laten [b]estaan, welk voorstel met 19 stemmen, tegen die der HH. *Laan*, *Schas*, *Bastert*, *v. Nooten*, *Voet*, *Spengler*, *de Geer v. Oudegein*, *G. Verloren*, *Meteler-kamp*, *Ackersdijck*, *de Beaufort*, *Lagerwey*, *de Vries*, *Rum*, *v. Hoytema* en *Wijers*, wordt verworpen.

Wordt hierop met 27 stemmen, tegen die der HH. *v. Asch v. Wijck*, *Pabst*, *H. Verloren*, *van Bel*, *Vos*, *v. Cleeff*, *Menso* en *Harmsen*, besloten, No. 67 te behouden.

Art. 70. *Instandhouding van het provinciaal archief.*

De heer *Broers* meent te moeten opmerken, dat, behalve het telegraafbureau, ook thans zeer nabij het provinciaal archief eene of meer kamers tot woning verstrekken voor een of meer der ambtenaren van dat bureau. Hij wijst op het daardoor toegenomen gevaar van brand en vraagt, of daartegen de noodige voorzorgen zijn genomen?

Den *Voorz.* is het niet bekend, dat er bijzondere voorzorgen genomen zijn.

De heer *Ackersdijck* heeft met leedwezen gezien, dat het telegraafbureau daar gevestigd is, en de lokalen van het archief daaraan zijn opgeofferd; hij zou dus wel aan Gedep. Staten aanbevelen dat zij pogingen aanwendden, om de bewaring der archieven meer te doen behartigen. Hij voert het voorbeeld aan van den brand, die de archieven der Marine vernield heeft. De archieven der provincie zijn voortdurend aan dat gevaar blootgesteld.

De heer *Laan* zegt dat Gedep. Staten niet gekend zijn toen het bureau er geplaatst werd; waren zij gekend, Spr. zou er zeer tegen zijn geweest.

De *Voorz.* merkt aan dat het een rijksgebouw is. Spr. zal echter gaarne de zaak doen onderzoeken en zien wat er aan te doen is.

De heer *de Beaufort* zegt, dat het gevaar van brand er niet zoozeer door vermeerderd is, daar toch steeds in het grootste gedeelte van het lokaal 's winters gestookt werd. Spr. gelooft overigens dat alle middelen worden aangewend om brand voor te komen.

De heer *Broers* zegt dat het gevaar wel vermeerderd is, als twee à drie vuren in de nabijheid gestookt worden.

De heer *Pabst* merkt nog aan, dat als de geleiddraden niet zijn afgesloten, de telegraaflijn bij onweder den bliksem in het Archief kan brengen.

Zonder omvraag alsnu dit en de overige artt. met den post der onvoorziene uitgaven goedgekeurd zijnde wordt de verg. verdaagd tot morgen ten 11 ure.

Zitting van Woensdag 21 Julij.

Tegenwoordig 36 leden; afwezig de HH. *de Geer v. Oudegein*, *de Heus*, *Ackersdijck*, *v. d. Poll* en *Hardenbroek*.

Nadat zonder diskussie zijn goedgekeurd de posten der begrooting, waarop af- en overschrijving kan worden verleend, is aan de orde de begrooting der inkomsten, waarover alsnu de beraadslagingen geopend worden.

Hoofdstuk I en hoofdst. II afd. 1 worden zonder diskussie goedgekeurd.

Afd. 2. *Heffingen voor het gebruik van openbare werken, wegen en inrigtingen.*

De heer *Pabst* wil geen voorstel doen, maar een wensch uiten, dien hij bij de behandeling van hoofdst. VII der uitgaven had willen uitspreken, doch toen achterwege gelaten heeft, daar het uur reeds te ver verstreken was. Het is, zegt Spr., de verg. bekend, hoe het water van den Yssel door de sluis aan den Doorslag door medewerking der betrokken besturen dikwijls in den tegenwoordigen tijd en ook ten vorigen jare, door het geheel openzetten dier sluis zeer gebaat is. De verg. weet ook dat er vroeger wel kwestie geweest is over het openen en sluiten van den Yssel. Spr. zal die kwestie niet aanvoeren. Maar het is eene daadzaak, dat er een lage waterstand, vooral dezen zomer, op den Yssel wordt waargenomen, zeker ook veroorzaakt door het aftappen van water door de polders. Die toestand mag zooveel mogelijk verholpen worden door uit de Lek water op den Yssel te brengen, door middel van de heul aan het Klaphek; die is goed in orde, hare capaciteit is groot genoeg en als zij open gezet wordt, kan, bij een goeden stand van het water op de Lek, zeer veel water gebragt worden op den Yssel, dat op het oogenblik een groot voordeel is; maar dat Lekwater moet nog vloeijen door eene heul in den Zandvelder polder, om op den Yssel te komen; die heul of wel de opening is te klein, en nu wenscht Spr., dat van wege de provincie eenig onderzoek gedaan wierd naar de grootte van die heul, en mogt de schuif te klein zijn, dan moest die zeer spoedig vergroot worden, daar er veel geklaagd is, dat er niet genoeg water is, gelijk onlangs nog is gebleken uit een artikel in de Utrechtsche Courant, waarin gezegd werd, dat onze voorouders gelijk hebben gehad, toen zij waren tegen het uitdiepen van den Yssel, omdat er dan gebrek aan water zou komen. Kon men nu door de verbetering dier heul aantoonen, dat er water genoeg op den Yssel kan gebragt worden, dan zou aan dergelijke redeneringen, die geheel onjuist zijn, de bodem zijn ingeslagen.

De heer *v. Nooten* deelt mede, dat het niet is de heul in den Zandvelder polder, maar een duiker in de Bossche Waarden, toegang gevende aan een kanaal dat van af de Lek tot in het waterschap den engen Yssel loopt. Zoo lang de stand van het water op den Hollandschen Yssel niet geregeld is in verband met de afsluiting door de sluis gelegen boven Gouda, zal die toestand ongunstig blijven; reeds ten vorigen jare zijn klagten gerezen over het innemen van water door de polders, waardoor de scheepvaart werd belemmerd.

De heer *Story v. Blokland* zegt, dat de zaak in behandeling is bij Gedep. Staten en weldra het werk zal worden voorbereid.

De heer *Pabst* zegt den heer *v. Nooten* dank voor de rektifikatie en verklaart, dat het hem genoegen doet te vernemen, dat de zaak reeds bij Gedep. Staten in behandeling is.

Afd. 2 wordt alsnu zonder omvraag goedgekeurd.

Afd. 3. *Andere belastingen en heffingen.*

De *Voorz.* herinnert, dat de komm. heeft voorgesteld, den laatsten post (*een buitengewoon opcent op de hoofdsom der belasting op het personeel*) te doen vervallen.

Den heer *Menso* komt het voor, dat Gedep. Staten zich hiermede vereenigen, en dit alzoo geen aanleiding zal geven tot diskussie. Spr. meent echter te moeten vragen, of het wel wenschelijk is, dat opcent in te trekken; de reden daarvoor meent Spr. te vinden in de beschouwing, dat de begrootingsstaat gedrukt wordt door de kosten van den Haarweg. In het algemeen kan Spr. zich met die beschouwing niet vereenigen; hij kan niet aannemen, dat iemand, die in de provincie woont en veel genot heeft van hetgeen door de provincie wordt uitgegeven, geen belang zou hebben, en niet verpligt zijn in de kosten daarvan bij te dragen. Maar ook bovendien vindt Spr. geen aanleiding om de personele belasting te begunstigen; integendeel, vroeger waren de opcenten op het personeel hooger dan die op de grondlasten, en bij de gemeentewet kunnen de opcenten op het personeel tot 25 en die op de gebouwde en ongebouwde eigendommen slechts tot 10 en 15 gebragt worden. Spr. vindt dus, in wat de wet heeft aangenomen, niet het beginsel, dat men hier zou willen toepassen, en hij mag niet aannemen, dat de heffing van die opcenten het gevolg is van den Haarweg, daar in het belang van hen die betalen en niet betalen, een aantal artikelen van uitgaaf op de begrooting voorkomen: waren die er niet op, dan kon de Haarweg goed bestreden worden, maar nu worden de middelen gedrukt door de kosten van den Haarweg, dien men goedgevonden heeft te willen verbeteren. Vroeger heeft men reeds aangenomen dat de opcenten op het personeel 1½ hooger konden zijn dan die op de grondlasten, en nu zal men in strijd daarmede aannemen, dat het omgekeerde moet zijn. Spr. zou wenschen, dat de middelen die men heeft tot schulddelging, gebruikt wierden, om eindelijk uit dien anormalen toestand te geraken en de opcenten allen te kunnen verminderen.

De heer *Bastert* zegt, dat de komm. wel gewenscht had, in de mogelijkheid te zijn om al die buitengewone opcenten weg te laten, doch, daartoe buiten magte, vond zij het beter een gedeelte dan het geheel te behouden. De loop der diskussien in de zitting van gisteren heeft, zegt Spr., doen zien, dat de verg. zich met die denkbeelden der komm. heeft vereenigd. Alzoo is de heffing van 1 buitengewoon opcent op het personeel niet noodig. De heer *Menso* zegt, dat men nu het omgekeerde doet van wat men vroeger heeft aangenomen; maar Spr. meent, dat destijds de gemeentewet nog niet daar was, en dat de meeste gemeenten, om in hare behoeften te voorzien, het maximum heffen van het personeel, zoodat het personeel zeker de zwaarste belasting is geworden. De grondlasten zou Spr. niet duurzaam verhoogd willen hebben, aangezien hij er in ziet eene belasting van het kapitaal, waaraan de kapitalen *en porteseuille* ontkomen, maar de grondeigendom onderstelt bezit, en de personele belasting treft ook die weinig bezitten, maar die toch wonen moeten en door vensters licht moeten ontvangen. Dit, zegt Spr., zijn de grondslagen geweest voor het voorstel der kommissie.

De heer *Boer* gelooft dat eene geheele weglating der buitengewone opcenten niet had kunnen geschieden zonder nadeel voor de dienst, en nu is het voor Spr. zeer duidelijk, dat waar sprake moest zijn, welke opcenten men zou weglaten, het zeer wenschelijk was, die op het personeel weg te laten. Spr. meent dat met het oog op de omstandigheid door den heer *Bastert* gereleveerd, nl. met het oog op de gemeentewet, de opcenten op het personeel, reeds eene groote hoogte bereikt hebben, maar Spr. kan er nog bijvoegen, dat de eenigzins aanzienlijke gemeenten, ook in deze provincie, in de laatste jaren aanzienlijke eigen belastingen hebben ingevoerd, geheel gebaseerd op de grondslagen van het personeel, en die waarlijk, vooral voor de burgers en lagere klassen, wel knellend mogen genoemd worden. Met het oog daarop zou Spr. zich bepaald moeten verklaren tegen elke nieuwe verhooging der personele belasting, tegen elken nieuwen last daardoor op de burgerklassen te leggen. De heer *Menso* zegt, dat aanvankelijk de bedoeling geweest is de opcenten op het personeel en op de grondlasten gelijken tred te doen houden. Spr meent dat dit dan wel tot het lang verleden behoort, daar hij voor zich heeft liggen opgaven van 1848, en daaruit ziet, dat in provinciën waar landbouw en grondeigendom de voornaamste takken van industrie uitmaken, die verhouding geheel verbroken is, ten nadeele van den grondeigendom. Spr. kan er daarom geene onbilligkheid in zien, dat, indien men tot verhooging van eenige belastingen moet overgaan, men in de eerste plaats spreekt van die welke op den grond drukt.

In stemming gebragt wordt het voorstel der komm. alsnu met 31 stemmen tegen die der HH. *Pabst*, *Lagerwey*, *Vos* en *Menso* aangenomen, waarna het aldus gewijzigd hoofdstuk zonder omvraag wordt goedgekeurd.

Hoofdst. III. *Baten en inkomsten, spruitende uit voorwerpen, in eigendom aan de provincie behoorende of die door de provinciale staten beheerscht worden.*

De heer *Bastert* wenscht Gedep. Saten in bedenking te geven, of er gelegenheid zou bestaan om de zaak van het zand- en jaagpad van Breukelen naar Ouderkerk zoo te veranderen, dat zij uitsluitend eene zaak werd tot de provincie behoorende, daar dit regelmatiger is.

De heer *v. d. Poll* zegt, dat daarvan vroeger ook sprake is geweest, doch dat men er toen van terug is gekomen; het tweede gedeelte gaat niet de *provincie* N. Holland aan, maar is het eigendom van de stad Amsterdam; het zou echter wel wenschelijk zijn dat men dit met Amsterdam kon regelen, en daarom kan Spr zich wel met het denkbeeld van den heer *Bastert* vereenigen.

De *Voorz* zal gaarne zooveel mogelijk aan de opmerking gevolg geven, doch zoolang de wet, waarvan de mem. v. toelichting spreekt, niet tot stand zal zijn gekomen, meent Spr. dat deze zaak moeijelijk te regelen zal zijn.

Hoofdstuk III wordt daarop zonder diskussie aangenomen.

Hoofdstuk IV. *Ontvangsten van verschillenden aard en toevallige baten.*

De heer *Lagerwey* zegt met betrekking tot den post sub n°. 19 (*Bijdrage van het Rijk voor het onderhoud der groote wegen van de 2. klasse in de provincie* Utrecht — *f* 1111.47[5]), dat reeds meermalen over het geringe dier bijdrage is gesproken, en hij zich daarom genoodzaakt zal zien zijne stem aan dat hoofdstuk te onthouden, zoolang die post niet is verhoogd.

De heer *Kien* deelt de opmerking van den heer *Lagerwey* en zal dus gaarne zien, dat Gedep. Staten, gelijk zij reeds meermalen gedaan hebben, er op blijven aandringen, dat van regeringswege in deze wijziging worde gebragt. Het zal Spr. echter niet weêrhouden, dit hoofdstuk goed te keuren, want gelijk de zaak bestaat, bestaat zij *ex contractu*, en zoolang in de overeenkomst geene wijziging is gebragt, dient zij te worden nageleefd.

De heer *v. Bel* zegt, dat de aanmerking beter te pas ware gekomen bij de behandeling der uitgaven; als men weigert om de bijdrage van het rijk aan te nemen en zelf die wegen onderhouden zal, komt men in nog slechter konditie dan waarin men nu verkeert.

De heer *Lagerwey* zal na de gehoorde opmerkingen geene stemming verlangen.

De *Voorz.* herinnert, dat de komm. met betrekking tot no. 21, omtrent de bijdragen der gemeenten Ankeveen en Kortenhoef, adviseert, om het geringe der bijdrage in de weigering te berusten, te meer, daar eene toelage in geld moeijelijk kan worden verkregen, dewijl het plakaat van 1607 een onderhoud *in natura* oplegt.

Den heer *v. Asch v. Wijck* komt het minder wenschelijk voor, dit punt thans bij de behandeling der begrooting te beslissen. Hij meent dat deze zaak een afzonderlijk onderzoek en behandeling vereischt, en zou wenschen dat omtrent deze aangelegenheid in de volgende zitting eene afzonderlijke voordragt door Gedep. Staten gedaan wierd. Spr. stelt dat voor.

De heer *Kien* deelt die zienswijze en vindt de zaak van te veel gewigt, om hier ter loops af te doen. Spr. gelooft wel dat daarin beginselen zullen moeten worden beslist, die het ook hem wenschelijk doen voorkomen, dat Gedep. Staten deswege eene voordragt doen.

De heer *Bastert* verklaart, namens de komm., dat zij niet aan haar voorstel hecht en dus niet tegen dat van den heer *v. Asck v. Wijck* is.

Het voorstel van den heer *Asch v. Wijck* wordt met 31 stemmen, tegen die der HH. *Cordes*, *Bastert*, *v. Tuyll v. Zuylen* en *Schas*, aangenomen.

Hoofdstuk IV wordt daarop met het volgende zonder omvraag aangenomen, en daarna de geheele begrooting afgehandeld zijnde, deze met algemeene stemmen goedgekeurd, waarop tevens wordt goedgekeurd het ontwerpadres aan den koning tot heffing van buitengewone opcenten op de grondlasten.

De vergadering wordt alsnu gedurende een kwartier uurs geschorst.

Bij de hervatting der werkzaamheden is aan de orde het rapport der komm. betreffende de verzoeken van eenige waterschapsbesturen, tot uitzondering van het algemeen reglement.

De heer *Bastert* wenscht te dezer zake nog eenige nadere inlichtingen. Hij merkt aan, dat in het rapport wordt gezegd, dat in het provinciaal regl. eene regtstreeksche betrekking tusschen de besturen en ingelanden aangenomen is en de insluiting der Acht Stichtsche polders behoort te volgen, omdat die hier niet kan bestaan. Spr. leest echter in het adres, dat de leden van het kollegie door hunne respektieve afdeelingen gemagtigd zijn de uitsluiting aan te vragen; dit doet hem dus wel eene regtstreeksche betrekking vermoeden. Vervolgens wordt in het rapport gezegd, dat de algemeene lasten niet anders kunnen geheven worden dan bij wijze van omslag over de polder-afdeelingen, en niet zonder tusschenkomst der afdeelingsbesturen kunnen worden ingevorderd. Dat wordt gezegd, maar niet bewezen, en wanneer de verg. tot de uitzondering besluit, is daardoor de weg afgesneden dat de geheele zaak onder een bestuur onder het opperkollegie kome. — Omtrent het verzoek van het bestuur der Rhenensche Nude en Achterbergsche hooilanden, vraagt Spr. of de Grebbedijk, waarover de schouw door het koll. wordt gehouden, tot het ressort van het waterschap behoort? Hij meent, dat die buiten de prov. ligt, en dan is het waterschap van zelf uitgesloten.

De heer *v. Hoytema* zegt, dat de Acht Stichtsche polders tot eene regeling wenschen te komen ten aanzien van een polder, die niet in de provincie ligt, en dat Gedep. Staten zich omtrent dit regelingsplan nog niet willen uitlaten, doch dat de feiten, in het adres aangegeven als gronden vooo de uitsluiting, juist zijn. Er kan geen regtstreeksche betrekking bestaan, eene regtstreeksche betrekking n. l. voor zoover die werken zou om het bestuur te benoemen, om de zaken van het waterschap te regelen, omdat die individuele polders hunne eigene besturen hebben en omdat verder gehandeld wordt tusschen de afdeelingsbesturen en het algemeen bestuur. Hiermede schijnt in strijd, dat het kollegie het verzoek doet, *na ingelanden te hebben gehoord*, welk verzoek volgens art 154 van het regl. anders niet ontvankelijk is; en nu heeft hier eene anomalie plaats gegrepen om aan dat art. te voldoen — Het andere punt — de regeling der quotas, geschiedt ook over de polderafdeelingen. Adressanten meenen, dat deze wijze van heffing noodzakelijk is. Dit nu is in strijd met het regl. en nu zal men toch niet zeggen, dat men dit niet kan aannemen, omdat men niet weet of het zoo is; men moet aannemen dat het zoo is. Bovendien beschouwt Spr. de uitsluiting slechts als een voorloopigen maatregel; en als uit de bijzondere reglementen bleek, dat nog eene regtstreeksche betrekking in het leven geroepen kon worden, dan zouden de polders onder het regl. kunnen gebragt worden. — Een moeijelijker punt acht Spr. de vraag ten aanzien van de Rhenensche Nude; het voornaamste argument was hier, het in verband staan met den Slaperdijk. Hoe de toestand van den Grebbedijk is, zou Spr. bevreesd zijn kenbaar te maken, daar er leden in de verg. zijn die deswege beter licht kunnen verspreiden.

De heer *Menso* zegt dat genoemde dijk zich uitstrekt over de provinciën Gelderland en Utrecht, doch onderhouden en thans hersteld wordt door verschillende kollegiën. Het gewoon onderhoud staat onder het bestuur van de dijkstoelen van Rhenen en Wageningen, en die beide koll. schouwen den geheelen dijk, onverminderd het regt van toezigt van andere kollegiën. Daarbij komt nog, zegt Spr., de betrekking, tot de nog hangende zaak der Geldersche vallei wegens de waterlozing door de heulen in den Slaperdijk tot in de Eem en de Zuiderzee. Het is, zegt Spr. om die redenen dat de uitsluiting is gevraagd en ook waarschijnlijk dat Gedep. Staten zich daarvoor hebben verklaard.

De heer *Lagerwey* kan alles bevestigen wat de heer *Menso* heeft aangevoerd, en voegt er nog bij, dat het koll. ook een integrerend deel is van andere koll. die nog weêr gezamenlijk met het koll. van den Slaperdijk in Utrecht gelegen ook zaken uit te staan hebben. Spr. acht het bepaald onmogelijk dat waterschap onder de werking van het regl. te begrijpen.

De heer *v. d. Poll* kan zich geheel met het voorstel vereenigen, doch neemt deze gelegenheid waar, om er op aan te dringen, dat de polders hunne bijzondere regl. indienen, opdat die met de overige polder-regl. in werking kunnen komen.

De heer *Bastert* is door de inlichtingen geheel en al bevredigd, ten opzigte van de Rhenensche Nude en Achterbergsche hooilanden, minder evenwel wat aangaat de Acht Stichtsche polders. Spr. wil gaarne aannemen dat het altijd zoo geweest is, maar de uitsluiting is z. i. meer dan een voorloopige maatregel, zoo als de heer *v. Hoytema* zeide; Spr. ziet er in een opbouwen van hetgeen vroeger bestaan heeft, en hij moet erkennen, niet op de hoogte te zijn om dat bestaande te veroordeelen, maar ook niet om te beoordeelen of het behoud er van noodig is. Misschien is eene vereenvoudiging van het bestuur mogelijk. Nu gelooft Spr. dat de komm. niet in staat zou zijn om tegen te spreken, dat eene andere regeling mogelijk is; Spr. onderstelt eens die mogelijkheid en zegt, dat als men eens heeft uitgesloten men daarop moeijelijk kan terugkomen.

De heer *de Vries* zegt, dat de meening van den heer *Bastert* welligt berust op eene minder juiste opvatting van wat aan het slot van het adres is opgegeven, waar nl. staat: »daartoe zijn de leden van het opper-kollegie door de ingelanden der respektieve afdeelingen van de Acht Stichtsche polders gemagtigd enz." Daar die leden door gezegde ingelanden respektievelijk slechts waren gekommitteerd voor de gewone behandeling der zaken en de zaak der uitzondering niet tot die gewone bevoegdheid behoorde, was in dit geval eene bijzondere magtiging noodig. Die magtiging was den leden verstrekt door de ingelanden der respektieve polder-afdeelingen, in vergaderingen bijeen geroepen en geleid door de bijzondere polderbesturen en dus buiten bemoeijing van het algemeen bestuur met de ingelanden. De uiteenzetting van de verschillende grondslagen voor de heffing der algemeene lasten zou op dit oogenblik te veel tijd vorderen; maar Spr. is overtuigd dat, bij zooveel verschil van lasten en verpligtingen als daar bestaat, die lasten niet anders kunnen worden ingevorderd dan bij wijze van omslag over de polderafdeelingen. Misschien stelt men zich voor dat eene andere regeling der zaak te vinden is in de vereeniging der polders onder één bestuur met opheffing der bijzondere administratiën. Elke poging tot zoodanige vereeniging zou de regeling der zaak kunnen vertragen, zonder tot eenig resultaat te kunnen leiden. Wijders merkt Spr. nog aan, dat men in het adres voorstelt om het algemeen bestuur der Ronde veenen bij een afzonderlijk reglement, van de werking van het prov. regl. uit te zonderen en de bijzondere polder-administratiën onder het prov. regl. wil laten ressorteren, zoodat de vrees van den heer *Bastert* voor nadeelige gevolgen van de uitzondering, met betrekking tot de werking van het prov. regl., ongegrond blijkt te zijn.

De heer *Story v. Blokland* zegt, dat de Acht Stichtsche polders eene hoofddirektie hebben, die de bevoegdheid heeft tot schouwen, eene afzonderlijke administratie heeft en handelt met 2 heemraden, die uit elk kollegie daaraan worden toegevoegd. Naar Spr.'s wijze van zien, kan het niet anders of men moet de uitsluiting aannemen.

De heer *v. d Poll* zal voor de uitsluiting stemmen, ook wijl dit aanleiding zal geven tot het voordragen van een byzonder regl, waaruit de toestand nader zal kunnen worden beoordeeld.

De heer *Pabst* moet zeer ondersteunen wat door de komm. vóór de uitzondering der Ronde Veenen is aangevoerd, ook omdat het een toestand geldt, die zich meer zal voordoen. Er zijn, zegt Spr., 8 polders, die hebben verschillende belangen en zullen geregeerd worden volgens het nieuwe reglement, maar nu hebben allen een gezamenlijk belang: de algemeene waterlossing; aan elk polderbestuur komt dus een deel van het toezigt toe op de algemeene waterlossing, en nu zendt het bestuur eenige personen uit zijn midden af, ten einde die algemeene zaak waar te nemen. Daartoe kunnen de ingelanden niemand anders kiezen, dan de leden der polderbesturen, wijl die uit den aard der zaak pligt zijn dat toezigt waar te nemen. Er is niet, zegt Spr., er kan niet bestaan eene rekte betrekking tusschen de ingelanden en de le van het opperkollegie. Wat het punt van den Greb dijk betreft, gelooft Spr., dat als een koll. een heeft buiten de provincie, zoodat het daarvoor on toezigt staat van Gedep. Staten van een ander west, men kan zeggen dat het koll. niet geheel de provincie Utrecht gelegen is, wijl het dan zekere magt uitoefent in eene andere provincie.

De heer *v. Bel* zegt dat voor bestendiging den tegenwoordigen toestand dier waterschap niet te vreezen is, daar het regl. bepaalt, dat jaren na de afkondiging van hetzelve, alle geldende voorschriften van bestuur en inzigting waterschappen vervallen, voor zoo ver zij niet vroeger zijn vervangen door andere, overeenkom het algemeen reglement.

Zonder omvraag wordt alsnu de konklusie het rapport, strekkende tot uitsluiting, aangenom

Aan de orde is het rapport betreffende de van het krankzinnigen gesticht.

De heer *v. Asch v. Wijck* vindt in het rap de onmiskenbare blijken van de belangstelling komm. in het gesticht, eene belangstelling, die gewis door de verg. en ook door Spr. gedeeld Tegen het voorstel om de zaak aan te houden winterverg. heeft Spr. geen bezwaar, nu de ko verklaart, dat er geen overgroote haast bij de doening is, iets dat hem evenwel bevreemdt, da de jongste winterverg. door een van de leden komm. juist het tegendeel werd beweerd. In tweede plaats wordt echter voorgesteld het ver te doen, dat de kommissie door den koning worden gemagtigd om de haar opgedragen zaamheden na de sluiting der verg. voort te zet Alvorens daarover een oordeel te kunnen vel acht Spr. het onmisbaar, eenigzins nader beken worden met den aard der werkzaamheden, die komm. meent te vervullen te hebben.

De heer *G. Verloren* deelt hetgeen door den vor Spr. is in het midden gebragt, en zegt niet te zu spreken als lid van Gedep en niet over de door voorgestelde wijze van verpleging der behoeftige kra zinnigen dezer provincie. Spr. was ook niet gel mitteerd om deel te nemen aan de onderhandelin met regenten; hij spreekt derhalve als lid van Staten en bejammert het dat dit onderwerp, wa in Mei 1857 reeds door regenten van het gesticht zeer werd aangedrongen, om zoo spoedig mogelijk de allernoodzakelijkste en dringendste behoefte te zien, nu op nieuw, door aan te nemen het voorstel kommissie, naar de wintervergadering zou wo verschoven, nadat het reeds in 18.7 van de zo naar de wintervergadering en van die winterve dering weder naar deze zomervergadering is verw Door de komm. wordt voorgesteld aan den ko magtiging te verzoeken om hare werkzaamheden in te zetten na den afloop dezer zitting en w wintervergadering deswegens verslag te doen. het dat de komm. in last had op nieuw eene rege dezer zaak met regenten tot stand te brengen, was er tot het verzoek eenige aanleiding, maar haar is slechts opgedragen het voorstel van Ge te onderzoeken en daarover te rapporteren. Na le van het rapport der komm. heeft Spr. geen gr tot het verzoek gevonden; waren er door de ko eenige aanwijzigingen gegeven, b. v. zoo de komm. lichtingen of mededeelingen ontvangen heeft, die de komm. van Gedep onbekend waren, de komm. die kunnen opgeven bij het rapport, en de verg ring had kunnen beoordeelen wat het verkiesl in deze was, òf de zaak te renvoijeeren naar Ge òf haar aan eene komm. uit de Staten op te dra Het eenige dat men in het rapport leest is, dat regenten van huis waren, en hieruit moet Spr. den, dat werkelijk de komm. in het denkbeeld keert, dat een uitgestrektere last haar is opdra Want was het haar te doen om inlichtingen bekomen, dan waren de vijf nog aanwezige regen zeker wel genoegzaam in staat die te geven; neen, de komm. geeft tot grond op, dat zij rapport heeft kunnen uitbrengen, wijl twee rege afwezig zijn en derhalve moet naar haar oordeel dat kollegie voltallig zijn. Spr. zou gaarne zien dat komm. eenige punten in den loop dezer zitt nog kon opgeven, omtrent de redenen waarom voorstel van Gedep. haar minder aannemelijk voo komt, dan zou de vergadering die in aanmerk kunnen nemen, en des verkiezende besluiten tot renvooi naar Gedep., hetwelk meer de afdoening zaak zou bespoedigen, dan dat de komm. eerst de winterverg. rapporteert over dit voorstel en wel de zaak dan eerst nog weder aan Gedep. ter nade regeling wordt opgedragen, om in de zomerverga ring van 1859 ter goedkeuring aan de Staten aan bieden.

De heer *v. d. Poll* doet hulde aan de goede bedoe ling der leden van de komm., maar vraagt, wa meerder licht zij zullen krijgen dan Gedep Sta zouden kunnen inwinnen, terwijl bovendien de za meer en meer op de lange baan geschoven wo Er is echter, zegt Spr., nog een ander punt: krankzinnigen uit de stad Utrecht hebben bij vo during regt tot plaatsing in het gesticht. Indien deswege overeenkomsten bestaan, waarop niet worden teruggekomen, wil Spr. het gaarne aanne maar hij zou wel willen weten, op welke grond de inwoners van Utrecht dat regt hebben?

De heer *Pabst* het woord nemende, verklaart ...mens de komm., dat hij niet hecht aan eene ...ermanent verklaring gelijk de heer *Verloren* ver...onderstelt, maar dat alleen uit pligtbesef is voor...esteld het verzoek aan den koning te doen om ...a de sluiting der zitting voort te gaan met het ...nderzoek of het plan van Gedep. Staten aanne...elijk is. Meent de heer *Verloren*, dat de leden ...er komm. voor dat onderzoek niet geschikt zijn, ...at men andere benoeme, maar zoolang deze komm. ...erkzaam is, moet zij voorstellen, wat zij meent nood...akelijk te zijn. Op de aanmerking dat de komm ...aar mandaat zou te buiten gaan, zegt Spr., dat aan ...e komm. is ter beoordeeling gegeven een voorstel ...an Gedep. Staten, om *alle* behoeftige krankzinnigen ...an deze provincie, behalve van de stad Utrecht, ...it het gesticht te Utrecht in het krankzinnigen-...esticht te Dordrecht te evacueren en gedurende ...0 jaren aldaar minstens 40 te onderhouden. Dat ...lan heeft den ondergang van het gesticht in Utrecht ...n gevolge, want men zal niet gelooven, dat het ...leen is omdat er geene ruimte is, dat de pro...inciale staten tot zulk een maatregel overgaan. ...m nu te beslissen of het voorstel van Ged. Staten ...an worden aangeraden, moest de kommissie zoowel ...ier als te Dordrecht onderzoek doen, en voor dat ...nderzoek was te tijd te kort. Maar al ware de ...ijd niet te kort geweest, door de afwezigheid van ...wee regenten van het gesticht was het onmogelijk ...e inlichtingen te verkrijgen, die de komm. noodig ...ad. Onder die regenten was de hoogleeraar *Schroeder* ...an der Kolk, en nu zegge men niet: de overigen zouden ...enoegzaam in staat zijn geweest de komm. voor te ...lichten. Spr. wil daarover niet twisten, want dit ...s zeker: de heer *Schroeder van der Kolk* heeft om...rent de krankzinnigen in het vaderland in het algemeen, ...n omtrent het gesticht te Utrecht in het bijzonder ...e hooge verdiensten, om zonder hem de zaak van ...et gesticht te bespreken. Hij was het, die met ...edewerking van de overige regenten, en geholpen ...oor den onvergetelijken *van der Haagen van den Heurel*, van het gesticht te Utrecht het model-gesticht ...oor Nederland maakte, zoo als de minister in open...are akten het aanprees. Toen die edele man eigen ...oordeel kon behartigen, verzocht hij aan de stad en ...e Staten, dat duizende guldens aan het gesticht te ...Utrecht zouden worden geschonken, en hij dat ge...chenk als aan hem gedaan zou beschouwen. Door ...ijne zorgen heeft het vaderland eene uitmuntende ...etgeving op deze zaak verkregen en wordt in het ...uitenland met eere genoemd. Zulke mannen hebben ...eglen en leggen aan magten in den staat verplig...ingen op, die niet in wetten geschreven zijn, maar ...aarom niet minder behooren te worden geëerbiedigd en ...agekomen. Dit is, zegt Spr., de reden voor het uitstel, ...erwijl eene andere voor de voortduring van de kom...missie is gelegen in de omstandigheid, dat men geen ...oed gevolg voorzag van, door een renvooi aan Gedep. Staten, dezelfde komm. uit de Gedep. Staten weder ...n aanraking te brengen met eene komm. uit regenten, ...adat de eerstgemelden hadden verklaard, dat, ten ...evolge van de gedane eischen, het onmogelijk was ...e zaak van het gesticht anders te regelen, dan Gedep. Staten voorstelden.

De heer *G. Verloren* zegt, dat hij de benoemde komm. op hoogen prijs stelt en niet anders zamen...esteld zou wenschen; hij meent, dat haar de taak ...oed is toevertrouwd, en hij twijfelt niet, of de Staten, als zij eene nieuwe komm. benoemden, de...elfde leden zouden aanwijzen. De heer *Pabst* heeft ...ezegd dat het voorstel van Gedep. Staten zoude ...eiden tot ondergang en vernietiging van het krank...zinnigen-gesticht, en is daardoor reeds gekomen in ...eene beoordeeling van de door Gedep Staten voor...gestelde regeling. Behalve dat Spr. reeds bij den aanvang ...ezegd heeft niet over het onderwerp zelf te zullen ...spreken, maar alleen over het voorstel der komm., ...zoo is het er verre af, dat bij hem kan ontstaan de ...gedachte aan eene vernietiging van een gesticht, ...waarop de stad zijner inwoning, de stad zijner ge...boorte teregt roem kan dragen. Evenmin heeft Spr. ...e komm. beschuldigd, dat zij haren last te buiten ...s gegaan. Hij heeft slechts eene onderstelling geuit, ...at zij wellgt in de meening verkeerde meer uit...breiding aan hare kommissie te moeten geven. Hij ...eeft haar ook geenszins in haar werkkring willen ...beperkt zien, maar alleen de gronden willen kennen ...waarop de Staten tot het uitstel zouden besluiten, ...die hij te vergeefs in het rapport gezocht heeft. Als ...e komm. eenige punten aangaf, zou de zaak naar Gedep. Staten kunnen verzonden worden, want dan ...zouden dezen weder nieuw licht verkrijgen.

De heer *v. Asch v. Wijck* had uit enkele zin...neden van het rapport wel vermoed, dat de komm. ...zich den aard en omvang harer werkzaamheden zoo ...voorstelt als de *Pabst* zegt, doch hij durfde aanvan...elijk zijne eigene opvatting met vertrouwen, omdat ...hij moeijelijk kon gelooven dat de kommissie inder...daad zich een zoo ruimen werkkring opgedragen ...achtte. Daarom meende hij vooraf eenige inlichtin...gen daaromtrent te moeten vragen; door hetgeen ...thans is medegedeeld, wordt zijn vermoeden volko...men bevestigd. Het blijkt toch nu, dat de komm. ...zich niet voorstelt zich te bepalen bij het uitbrengen ...van een advies omtrent het voorstel van Gedep. Staten, maar dat zij zich voorstelt, dat in hare ...handen is gesteld de regeling zelve der zaak, en ...zij daarvoor wil onderzoeken, in hoeverre het mo...gelijk is, die tot stand te brengen. Dit komt Spr. ...voor geheel buiten haren tegenwoordigen werkkring te liggen, en hij gelooft, dat daartoe een meer bepaald mandaat zou worden vereischt. Spr. ontleent dit argument aan art. 95 der prov. wet, waarin het regt om inlichtingen in te winnen aan de prov. Staten is toegekend, die dit regt kunnen uitoefenen, door eene bijzondere komm. uit hun midden. Zonder zoodanig bepaald mandaat acht Spr. eene komm., die benoemd is om een advies omtrent eenig voorstel uit te brengen, niet bevoegd zich op eene officieële wijze met eenig bestuur in betrekking te stellen en in onderhandelingen te treden. — Indien de komm. mogt verlangen, zoover te gaan, dan zou vooraf door de vergadering moeten worden gepreciseerd wat die komm. zal hebben te doen. Wat echter de komm. zich blijkbaar voorstelt thans zelve te doen, behoort tot den eigenaardigen werkkring van Gedep. Staten, en werd dan ook in de winterverg. aan hen opgedragen. Die taak schijnt zij thans aan Gedep. Staten uit de handen te willen nemen, en dan vraagt Spr., of er genoegzame redenen zijn, om af te keuren, wat door Gedep. Staten gedaan is, en om op grond daarvan de behandeling der zaak thans aan eene afzonderlijke komm. op te dragen. Spr. meent, neen; wat toch is de zaak? er is een adres ingediend van regenten om eene zeer aanzienlijke ondersteuning, dat is met bijna algemeene stemmen verworpen, maar, juist omdat men in de instandhouding van het gesticht belang stelde, heeft men aan Gedep. Staten opgedragen, met het bestuur van het gesticht in overleg te treden, ten einde op eenige andere wijze aan de behoeften van het gesticht te hulp te komen. Gedep. Staten hebben daaraan gevolg gegeven, en verklaren nu, dat alle pogingen, daartoe aangewend, mislukt zijn. Spr. heeft geene reden om de waarheid dezer verklaring te betwijfelen. Bestaat er nu bij de komm. eene bepaalde reden om te zeggen dat wat Gedep. Staten gedaan hebben niet goed is geweest? Spr. gelooft dat niet. Spr. heeft een ander voorstel; hij wenscht gaarne iedere poging te ondersteunen, die alsnog zal kunnen worden aangewend om de belangen van het gesticht, al wordt daartoe eenige opoffering van zijde der provincie vereischt, te bevorderen en om de behoeftige lijders uit de provincie in het gesticht te houden, en nu is het hem voorgekomen, dat uit hetgeen door de komm. is medegedeeld, men kan vermoeden, dat bij haar in elk geval de meening bestaat, dat er alsnog in overleg met het bestuur van het gesticht een aannemelijk plan zou kunnen worden beraamd om de gewenschte ondersteuning aan het gesticht van zijde der provincie te verleenen, en hieruit neemt hij aanleiding om voor te stellen, te herhalen het mandaat dat in de jongste winterverg. aan Gedep. Staten is opgedragen.

De heer *Kien* zegt dat aan Gedep. Staten was opgedragen in onderhandeling te treden met regenten van het gesticht; als resultaat wordt door hen voorgedragen die onderhandelingen als afgebroken te beschouwen en nieuwe onderhandelingen aan te knoopen met een gesticht buiten de provincie. Het mandaat der komm. was, daaromtrent een advies uit te brengen; die taak is zwaarwigtig genoeg en niet in een oogenblik te vervullen. De afwezigheid van eenige invloedrijke leden vermeerderde de moeijelijkheid. Als nu de verg. zoo maar had toegestemd wat Gedep. Staten voorstelden, dan was nog een tweede gedeelte van het mandaat onvervuld gebleven; het advies nl. betreffende het voorstel om met een ander gesticht tot plaatsing der krankzinnigen te onderhandelen. Dat kon de komm. in dat kort tijdsbestek niet doen. Voorloopig ingewonnen inlichtingen, zegt Spr., — het is welligt van eene partijdige zijde — bragten tot de kennis dat reeds eene verplaatsing van krankzinnigen naar eene andere provincie had plaats gehad. Wat was er nu te doen, daar de komm. noch omtrent het een noch omtrent het ander gereed was rapport uit te brengen? Zij deelde dus mede, dat men de zaak in deze verg. niet moest afdoen, en als zij nu zekere bereidwilligheid wilde betoonen om zich niet van de zaak af te maken, wat was dan, vraagt Spr., anders te doen dan te zeggen, dat zij er toe bereid was zich verder er mede te belasten. Men zou van den koning magtiging moeten verzoeken, opdat zij haar arbeid kunne voortzetten; ware dit niet het geval, dan had zij eenvoudig verzocht voor korten tijd diligent verklaard te worden. Da komm. wil zich evenwel volstrekt niet opdringen.

Den heer *v. Beeck Calkoen* komt het voor, dat de komm. moeijelijk kan ontkennen, dat in de strekking van het uitgebragt rapport eene afkeuring ligt van de wijze waarop de zaak door Gedep. Staten is behandeld. — Op het oogenblik staat men, zegt Spr., op het standpunt, dat men volkomen kan erkennen, dat de komm. goed gedaan heeft met te onderzoeken de vraag, of er noodzakelijkheid bestaat om tot het uiterst middel te komen, dat Gedep Staten voorstellen; maar als de komm., door de wetenschap welke zij heeft opgedaan, welligt nog een anderen meer gewenschten uitweg wist te vinden, ware het misschien aangenamer gehandeld die opzigte van Gedep. Staten, mede te deelen, dat zij meende dat dit uiterst middel nog niet noodig was, en dan had zij zich van het uitbrengen van een advies kunnen verschoonen.

De heer *Kien* zegt, dat de komm. hare goedkeuring noch afkeuring heeft uitgesproken over wat Gedep Staten gedaan hebben, maar haar was opgedragen een oordeel te vellen, en daartoe ziet zij in zoo korten tijd geen kans. Spr. voor zich zou nu ongaarne lid der komm. willen blijven, daar Gedep. Staten nu haar voorstel opnemen, als eene onaangenaamheid jegens hen. Had zij voorgesteld de zaak op nieuw aan Gedep. Staten te renvoijeren, dan had zij veeleer uitgesproken zeker begrip, dat zij niet gedaan hebben, wat zij konden.

De heer *Broers* gelooft niet, dat de komm. haar mandaat overschreden heeft. Het doel was, dat zij een rapport zou uitbrengen omtrent hetgeen door Gedep. Staten is verrigt. Zij zegt, nog niet bij magte te zijn, daaromtrent te adviseren en nog inlichtingen noodig te hebben, en nu vraagt zij van de verg. toestemming om die zaak aan te houden, zich met dat advies nog bezig te houden, en Spr. ziet geen bezwaar om dat aan te nemen en niets dat strijdt met de wet. Het hoofdbezwaar schijnt, dat Gedep. Staten zich gekrenkt gevoelen door het voorstel, doch Spr. gelooft, dat zij daarin te ver gaan.

De heer *v. Hoytema* is eveneens van oordeel, dat de komm. haar mandaat niet overschreden heeft. Spr. is meermalen lid van kommissiën geweest, en heeft altijd gemeend, in het belang der zaak alles te mogen en moeten opsporen; hij heeft dat officieus gedaan, en over alle mogelijke feiten die tot het onderwerp in betrekking stonden, en de verg. heeft dat nooit ten kwade geduid. Had de komm. eenvoudig geadviseerd tot terugzending aan Ged. Staten, hoe kon, vraagt Spr., de verg. dan beoordeelen, of het voorstel van Ged. Staten zoo was, dat hun moest worden opgedragen een ander voorstel te doen. En als nu eene andere voordragt gedaan wierd, moest men toch aannemen, dat de voordragt, die nu gedaan is, niet juist was, en daarover kan Spr. niet oordeelen, en ook de komm. heeft er nog niet over kunnen oordeelen. Uit dit oogpunt beschouwd gelooft Spr. niet, dat Ged. Staten het zich in het minst behoeven aan te trekken.

De heer *v. Beeck Calkoen* zegt, dat de komm. had kunnen bekend maken, dat haar gebleken was, dat er welligt gunstige voorwaarden zouden te maken zijn, en men dus de zaak weêr zou terug brengen op het standpunt van onderhandeling.

De heer *Kien* zegt, dat de komm. zoodanige mededeeling niet had kunnen doen, daar zij nog geen onderzoek had kunnen instellen.

De heer *v. Asch v. Wijck* zegt, dat het rapport der komm. door hem bestreden is niet zoozeer op grond dat door het voorstel der komm. Gedep Staten zich gekrenkd zouden kunnen gevoelen, maar op grond dat naar zijn oordeel de komm. niet bevoegd kan worden, geacht om, zonder speciaal mandaat van de vergadering, in direkte onderhandeling met het bestuur van het gesticht te treden, en dat, indien de komm. zulks had verlangd, zij daartoe uitdrukkelijk een voorstel had behooren te doen. In den tegenwoordigen stand der zaak bestaat er naar Sprs. meening, geene reden om de behandeling dezer zaak aan eene speciale komm. in plaats van aan Gedep. Staten op te dragen.

De heer *Broers* zegt, dat men niet uit het oog moet verliezen, dat Ged. Staten uitdrukkelijk verklaard hebben, dat zij buiten staat zijn, iets anders te doen, dan wat zij hebben medegedeeld, en daarom meent Spr., dat van die zijde niets te wachten is en het alzoo der komm. niet ten kwade kan geduid worden, dat zij verlangt, in het belang der zaak, zich met een nader onderzoek bezig te houden.

De heer *Kien* zegt, dat hij geheel instemt met den heer *v. Asch v. Wyck*, als de verg. eene komm. magtigt bv. om eene overeenkomst te sluiten, doch hier geldt het niets anders dan advies uit te brengen over een gedaan voorstel, en welligt zou ook het onderzoek de komm. overtuigd hebben, dat in het gegeven geval niets anders te doen staat, dan het het voorstel van Gedep. Staten aan te nemen.

De heer *v. Asch v. Wyck* stelt alsnu voor Gedep. Staten te magtigen, overeenkomstig hunne vroeger medegedeelde beschouwingen, met het bestuur van het gesticht in nader overleg te treden en in de aanstaande winterverg. verslag deswegens uit te brengen.

De heer *v. Hoytema* acht dat voorstel onjuist. — Hoe kunnen Gedep. Staten met het bestuur in nader overleg treden, *overeenkomstig hunne vroeger medegedeelde beschouwingen*. Die beschouwingen toch zijn te resumeren in een begrip: *dat er niets meer met het bestuur aan de zaak te doen is.* Wanneer nu die beschouwingen zóó zijn, hoe kan men dan *overeenkomstig dezelve* in een nader overleg treden?

De heer *van Asch van Wijck*, zegt, dat hij, bij het formuleeren van zijn voorstel, geheel heeft overgenomen de woorden waarin het besluit van de vergadering van den 3. November jl. vervat is; met inlassching echter van twee woorden. In de eerste plaats heeft hij vóór de woorden *medegedeelde beschouwingen* gesteld het woord *vroeger*, om daarmede te kennen te geven dat bedoeld werden de beschouwingen die voorkomen in den brief van Gedep Staten, in de laatst gehouden wintervergadering ingekomen Ten andere heeft hij in plaats van de woorden *in overleg te treden* gesteld de woorden *in nader overleg te treden*, hetgeen hem noodzakelijk voorkwam, om aan te duiden, dat er eene voortzetting van het bereids gehouden overleg bedoeld werd. Hij heeft bij deze bijvoegingen zijn voorstel willen vastknoopen aan het vroeger door de vergadering genomen besluit en daardoor duidelijk willen doen uitkomen, in welken zin men wenschte dat Gedep. Staten in nader overleg met het bestuur van het gesticht treden zouden. Hij gelooft niet dat uit de woorden, *overeenkomstig hunne vroeger medegedeelde beschouwingen*, met eenigen grond kan worden afgeleid, dat men daarbij het

oog zoude hebben gehad op den brief die eerst *nu* in deze zomervergadering van Gedep. Staten is ontvangen. Geheel ten onregte worden de bedoelde woorden door den heer *v. Hoytema* tot laatstgemelden brief in betrekking gebragt, en daarom acht Spr. de gemaakte opmerking ten eenemale onjuist, terwijl hij daarentegen zijn voorstel voor juist meent te mogen houden.

Dit voorstel wordt aangenomen met 20 stemmen tegen die der HH. *Laan*, *Wyers*, *v. Veersen*, *v. Nooten*, *de Vries*, *Broers*, *H. Verloren*, *v. Cleeff*, *v. Reede tot ter Aa*, *v. Hoytema*, *Boer*, *Schas* en *Spengler*.

Aan de orde is het rapport, betreffende het adres tot wijziging van art. 19 van het regl. op de wegen.

De heer *v. Nooten* zal kortelijk mededeelen, waarom in de gemeenten Lopik, Jaarsveld en Willige Langerak geene paaltjes op de wegen zijn geplaatst. In Mei 1857 is door Gedep. Staten eene cirkulaire uitgevaardigd aan de gemeentebesturen, waarin gevraagd werd of de paaltjes waren geplaatst en aan de verwachting beantwoordden. Die gemeentebesturen hebben toen berigt, dat in die gemeenten de wegen door onderhoudspligtigen en niet door verhoefslaagden werden onderhouden. Gedep. Staten hebben daarop bij prov. blad van dit jaar no. 5 te kennen gegeven, dat deze opvatting onjuist was en verhoefslaagden en onderhoudpligtigen synoniem is. Ten aanzien van de onveiligheid, welke het plaatsen der paaltjes zal veroorzaken, zegt Spr., dat de weg van Lopik beneden de kom der gemeente op vele plaatsen nauwelijks breeder is dan een wagenspoor; daarop zullen nu 183 paaltjes moeten geplaatst worden, en op den kleiweg 44; dit laatste heeft geen bezwaar, maar op den zandweg, die het meest voor de passage dient, zullen zij ongelegenheid veroorzaken, door het schrikken der paarden. Spr. heeft daarom gemeend voor te dragen, bij art. 19 te voegen als 3. al.: »Gedep. Staten zijn bevoegd aan de onderhoudpligtigen van die verpligting ontheffing te verleenen voor sommige wegen, op welke het plaatsen der nummerpaaltjes voor de openbare veiligheid aan bezwaren onderhevig mogt zijn, of zulks om andere redenen geraden is te achten.

De heer *Lagerwey* heeft het voorstel van den heer *v. Nooten* ondersteund, omdat het overtollige niet benadeelt; hij gelooft echter dat het onnoodig is, daar art. 19 duidelijk iets anders bedoelt dan Gedep. Staten het nu hebben uitgelegd. — Eigen wegen, die zoo ver ieders eigendom strekt loopen, hebben geene paaltjes noodig, dat zijn geen *verhoefdslaagde* wegen; de lengte daarvan is duidelijk. Verhoefslaagde wegen zijn die, welke vroeger geheel door de gemeente gemaakt zijn en in 1621 op ieders naam opgemeten, zoodat ieder een zeker aantal roeden in onderhoud kreeg. Had in art 19 »onderhoudpligtigen" gestaan, Spr. had het geheele regl. er om moeten afstemmen. Omtrent het onderhoud van een eigen weg kan hier nooit kwestie bestaan, en Spr. betreurt het daarom zeer, dat Gedep. Staten in dien geest het regl. hebben uitgelegd.

De heer *Story v. Blokland* zegt dat bij Gedep. Staten, daar verhoefslaagden en onderhoudpligtigen synoniem zijn, nooit twijfel heeft bestaan, of de paaltjes op beide soorten van wegen geplaatst moesten worden; dus zou, het zegt Spr., te betreuren zijn, dat daar 27 gemeenten paaltjes hebben geplaatst ingevolge het regl.; anderen daarin achterlijk bleven. De weg in Lopik is niet zeer breed, maar in Kockengen, waar hij ook zeer smal is, staan wel paaltjes. Spr. heeft nog niet bemerkt dat de paarden er van schrikken, ook zou men ze aan het water kunnen zetten.

De heer *de Kock* zegt, in het algemeen geen voorstander te zijn van het plaatsen van verhoefslagpaaltjes op de wegen, doch Spr. ziet in de bepalingen van art. 19 van het reglement op de wegen eene drangrede tot den uitweg door de komm. in de tweede plaats aanbevolen, namelijk het onderhoud van de wegen uit éene hand. Is de plaatsing van die paaltjes, zoo als de adressanten beweren, gevaarlijk voor de veiligheid, welnu, men versta zich met het polder- of gemeente-bestuur en doe den weg uit éene hand onderhouden. Verder meent Spr. zich in geenen deele met de wijziging, door den heer *v. Nooten* voorgesteld, te kunnen vereenigen, en hij zoude het ten hoogste betreuren, dat, nadat een reglement vier jaren kracht van uitvoering heeft erlangd en de bepalingen van hetzelve in verreweg het meerendeel der gemeenten zijn opgevolgd, ter wille van de ingelanden van 8 of 9 polderbesturen, eenige dezer bepalingen zouden moeten worden gewijzigd. Spr. weet zeer goed dat van de zijde van den heer *v. Nooten* zal worden aangemerkt, dat men geen onderhoud uit eene hand wil, welnu, dan moet men zich getroosten paaltjes te zetten, maar omdat men noch het een noch het ander wil, en men dus onwil betoont, dat daarom het reglement zoude moeten gewijzigd worden, dit meent Spr. zeer te moeten betwijfelen.

De heer *Pabst* gelooft, dat nog geen bewijs geleverd is van den onwil der ingelanden. Spr. denkt dat niet éene stem zich tegen het voorstel kan verklaren. Hij vraagt als Gedep. verklaren, dat het voor de veiligheid nadeelig is paaltjes te hebben op sommige wegen, zal men dan toch zeggen: dat doet niets af. Ze moeten er op alleen om de ingelanden te dwingen uit éene hand te besteden. Op die wijze zal het zeer gemakkelijk zijn alles gedaan te krijgen. Dat andere gemeenten het gedaan hebben, zegt niets, daar het voor deze niet nadeelig voor de openbare veiligheid zal geweest zijn. Spr. is er zeer vóór, het voorstel van den heer *v. Nooten* aan te nemen, waardoor het nodeloos wordt over eene zienswijze te spreken, geopenbaard door Gedep. Staten, dat nl. bij art 19 ook zouden bedoeld zijn, de personen, die, eigenaars van den weg zijnde, alleen hebben te onderhouden het slag voor hun land. Het stellen der paaltjes, zegt Spr., is zeer bezwaarlijk. In het rapport vindt men geen andere grond voor de paaltjes aangegeven, dan dat het voorgeschreven is; en men voegt er bij: de kosten zijn niet groot, ongelukken zijn denkbeeldig; maar Spr. vraagt, of dat nu redenen zijn om te gelasten dat paaltjes zullen geplaatst worden, daar waar het volstrekt niet noodig is; en het is niet noodig, op wegen waarvan de aangrenzende eigenaren eigenaars zijn, die dus niet verhoefdslaagd zijn. Spr. noemt het verzoek der besturen *billijk*, en men behoorde het toe te staan, wil men niet dat verkeerde uitwegen zullen gezocht worden om het reglement te ontduiken, dat niet moeijelijk zal vallen. De besturen toch geven slechts aan Geded. Staten kennis, dat zij zich belasten met het onderhoud, en zij besteden het onderhoud aan elk der gehoefdslaagden weder uit, nadat dezen zich hebben verbonden, om indien zij het slag niet goed hebben onderhouden, het bestuur hetzelve voor rekening van den onderhoudpligtige kan doen maken. Zoodoende behoeft men geen paaltjes te zeten, maar het regl. wordt ontdoken op eene af te keuren wijze, en zeker is de handelwijze van de besturen in Lopik c. s. beter, die er voor uitkomen, dat het stellen van paaltjes op hunne wegen nutteloos en kostbaar is en waarin ieder hen moet bijvallen, die niet door het voor schrijven van een nutteloos en kostbaar voorschrift wil komen tot het besteden van den weg uit éene hand, dat voor de boeren veel kostbaarder is dan het zand zelf te halen ente koopen

De heer *v. d. Poll* gelooft de aanwijzing op paaltjes noodig te zijn voor het geregeld onderhoud. Spr. wil gaarne gelooven, dat sommige schouwvoerende besturen de eigenaren kennen, maar in grootere gemeenten kan dit toch niet het geval zijn. De vrees voor het schrikken der paarden meent Spr. dat te ver gaat.

De heer *v. Nooten* zegt dat men door de paaltjes langs het water te plaatsen, op vele plaatsen de passage en ook die der scheepvaart verhinderen zou, terwijl dit ook in strijd met art 26 van het regl. zou zijn. Met betrekking tot het gezegde van den heer *v. d. Poll* zegt Spr., dat gewoonlijk die besturen zeer goed weten wie moet onderhouden, terwijl het volstrekt niet veilig is op het nummer der paaltjes af te gaan, daar de weg verkocht kan zijn en men dus iemand zou kunnen vervolgen die geen eigenaar is. — Spr. moet ook opmerken dat de baan dier wegen in die gemeenten zeer goed is, vooral na de invoering van het regl.

De heer *Story v. Blokland* zegt dat art. 26 op die wegen ziet, waarop men voetpaden heeft, en zijn die minder dan 5 ellen breed, dan mogen er geene paaltjes op gezet worden.

Den heer *Schas* komt het voor, dat alle bezwaren van de polderbesturen van Lopik c. s. zich oplossen in eene geldkwestie, en dan vindt Spr. het wel veel gevergd van de verg., dat zij daarom een regl. zou wijzigen. Gevaar gelooft Spr. dat er in het geheel niet bestaat, en als de weg uit éene hand onderhouden wierd kon er geen sprake zijn van het plaatsen van paaltjes, en zijn die er niet dan is ook het gevaar verdwenen dat men zoo vreest. Het komt Spr. al zeer weinig aannemelijk voor, wijziging te brengen in art. 19; alle besturen en partikulieren toch, die zich nu reeds er aan hebben onderworpen en die kosten van het plaatsen van paaltjes zich hebben getroost, zouden dan aanspraak kunnen maken op schadeloosstelling, en al mogten zij daartoe niet geregtigd zijn, dan zou er toch eene groote hardheid in liggen en in elk geval eene sterke aanmoediging bestaan om bij eene volgende gelegenheid de reglementen zeer traag op te volgen.

De heer *de Kock* zegt, dat het hem leed doet, dat de heer *Pabst* zich zoozeer het door hem gebruikte woord »onwil" aantrekt. Spr. zegt dat het woord welligt wat al te hard is voor de ingelanden, maar durft toch te vragen, wanneer de bepalingen van een reglement vier jaren kracht van uitvoering hebben erlangd en de verschillende besturen herhaaldelijk zijn aangeschreven eenige daarin voorkomende bepalingen op te volgen, — welke besturen dit zeer zeker weder aan de ingelanden onder het oog zullen hebben gebragt, — en die ingelanden dan nu, in plaats van voldoening aan het reglement, de wijziging van eenige derzelver bepalingen vragen, of dit ten minste niet aan onwil grenst? Verder meent Spr. hen nog gerust te kunnen stellen, die zich steeds beangst maken voor de veiligheid dier wegen. Spr. is zeer goed bekend in dat gedeelte der provincie en kan aan de vergad. mededeelen, dat zich voor elk erf aldaar een zoogenoemde wit geschuurde stoep aan den weg bevindt, zeker twintigmaal zoo groot als een paaltje, en, voor zoover hem bekend is, hebben zich de paarden voor die voorwerpen nog nimmer beangst gemaakt, en zouden zij zich dan nu op eens voor een paaltje, dat bij of naast een boom gezet kan worden, zoo bevreesd maken?

De heer *Lagerwy* zou het onderhoud uit éene hand ook wenschelijk achten als het verkregen kon worden, naar de ingelanden hebben regt om zelve den weg te maken en dat is hun gemakkelijker dan uit éene hand. De vertraging, zegt Spr. is geen onwil, maar het gevolg daarvan dat men begreep niet onder de bepaling van art. 19 te vallen. Uit art 26 ziet dat de makers van het regl. hebben begrepen een rijweg 5 el breed moest zijn als het kon als nu op een weg van drie el nog een paal g[…] wordt, vindt Spr. dat wel gevaarl ,k, vooral des n[…] zoo wel voor de voetgangers als voor rijtui[…] schuitenvaart. Nu art 19 zoodanig als thans w[…] uitgelegd is het voorstel van *van Nooten* hoogst no[…]

De heer *de Kock* zegt nader, dat de wijze van o[…] houd, door den heer *Pabst* aan de hand gegeven, reeds lang bekend is en daardoor de bepalingen va[n] reglement niet kunnen ontduikt worden, daar polder- of gemeentebestuur, dat met het onder[…] belast is, steeds aansprakelijk blijft. Wanneer G[…] Staten de wegen schouwen en een gedeelte niet [be]hoorlijk gemaakt vinden, zal men niet behoe[ven te] vragen: wie moet dat gedeelte maken? maar zal zich onmiddelijk tot het betrokkene onderhouds[plig]tige polder- of gemeentebestuur wenden.

De heer *Bastert* ondersteunt het amendement. heeft bij de eerste behandeling reeds beweerd het reglement te veel op theoretische beschouw[ingen] gebouwd is. Hij wijst ook op den inhoud van 23, welke bepaling niet uitgevoerd wordt, noch worden. Zoolang het bestaat moet het worden [nage]leefd, maar nu er gelegenheid is om het te wij[zigen] grijpt Spr. die aan. Spr. kan zich in de t[…] plaats niet vereenigen met het voorstel der kom[…] om aan de onderhoudpligtigen te doen weten d[…] verpligting tot het plaatsen der paaltjes een dw[ang]middel is, om de ingelanden te krijgen tot onderhoud uit éene hand. Gedep. Staten hebben analogie aangenomen, dat op de wegen die uit hand gemaakt worden geen paaltjes noodig maar ook dat vindt Spr. niet in het reglement. wat nu het punt van schadeloosstelling betreft, over door sommige Spr. is gesproken, ten be[…] van die gemeenten, die de paaltjes gesteld heb[ben] hierin behoeft men niet te treden. Zoolang de verordening bestond is zij van kracht, besta[at zij] niet meer, men komt er niet meer op terug.

Het voorstel van den heer *v. Nooten* wordt met 21 stemmen tegen die der HH. *Laan*, *Ba[…]* *v. Nooten*, *Harmsen*, *de Vries*, *Menso*, *Jong[…]* *G. Verloren*, *Lagerwey*, *Ram*, *de Louter*, en *Boer* verworpen.

De heer *H. Verloren* zegt, dat hij met betre[kking] tot den twijfel, door den laatsten spreker geop[perd,] of het onderhoud uit éene hand wel de verp[ligting] tot het stellen der nummerpaaltjes opheft vo[or] verhoefslaagden, moet opmerken, dat de komm[…] doeld heeft, dat zij, indien zij zich daarover [ver]staan, daarvan eene behoorlijke overeenkomst […] opmaken, waardoor alzoo de last van onderhoud de individuëele verhoefslaagden wordt opgeheven […] één nieuwe onderhouds-pligtige komt, t. w. d[e] zamenlijke verhoefslaagden of, zoo als het burg[erlijk] wetboek dit noemt, een zedelijk ligchaam. De[ze cor]poratie wordt de onderhoudspligtige in plaats v[an de] vroegeren, indien namelijk Gedep. Staten ing[…] art. 18 van het regl. die overeenkomst goedke[uren,] en daar er dan slechts één onderhoudspligtige den geheelen weg is, vervalt het stellen van p[aaltjes] omdat er maar één slag meer is.

De heer *Kien* bedankt den heer *Verloren* voo[r de] gegeven inlichting, daar de te nemen besli[ssing] van veel gewigt is doordien men eene authe[ntieke] uitlegging aan het regl. geeft.

Met 27 tegen 6 stemmen wordt alsnu het […] gedeelte der konklusie van het rapport, strek[kende] tot afwijzende beschikking, aangenomen; tegen HH. *Bastert*, *v. Nooten*, *Harmsen*, *G. Ver[loren]*, *Boer* en *Pabst*.

De heer *H. Verloren* zegt nader, dat de bed[oeling] der komm. slechts was om den adressanten het [denk]beeld, door den hoofd-ingenieur aangegeven in [het] rapport, op de eene of andere wijze kenbaar [te ma]ken. Aan den vorm, waarin hun dit te kennen [is] gegeven, hecht zij niet, en daar eenige leden [be]zwaar in zien dat dit van de verg. uitgaat, tr[ekt zij] dit gedeelte van hare konklusie in, het aan G[edep.] Staten overlatende om zulks, des geraden ach[tende,] aan de adressanten mede te deelen in zood[anigen] vorm en op zoodanige wijze als zij dit dienstig achten.

Aan de orde is het rapport, betreffende de […] der Geldersche vallei.

De heer *Menso* heeft zich als lid der komm. [ver]eenigd met het voorstel, ofschoon afwijkende [van] dat in de vorige zitting door hem gedaan. [Hij] heeft nader opgemerkt, dat hij zich destijds op [een] verkeerd standpunt geplaatst had; het besluit van 1855, mede door Gelderland genomen, b[estaat] nog, en uit aanmerking daarvan kan Spr. zich geheel met het gedane voorstel vereenigen.

(Slot in de Courant.)

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.